БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 4 (18.182). • 6 январь 1982 йил, чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

СССР 60

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИГА — ЗАРБДОР СУРЪАТ

ЧОРВАДОРЛАРНИНГ ЖАНГОВАР ВАЗИФАЛАРИ

СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига қизғин тайёргарлик кўраётган меҳнат аҳли янги йилнинг дастлабки ҳафтасини чорвачилик ходимлари жасоратини улуғлашга бағишламоқда. Дарҳақиқат, чорвачилик — экономикамизнинг зарбдор тармоғи бўлиб, бу соҳани ривожлантириш шу куннинг энг муҳим, долзарб масалаларидан ҳисобланади. Зотан, ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида «Озиқ-овқат проблемаси — ҳам хўжалик, ҳам сиёсий жиҳатдан бутун беш йилликнинг марказий проблемасидир. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг юксак суръатлари — бу проблемани ҳал этишнинг негизидир» деб таъкидлади. Озиқ-овқат проблемасини ҳал этишда эса чорвачиликни ривожлантириш ҳал қилувчи роль ўйнайди.

1982 йил чорва қишлови ҳамма жойда қизғин тус олди. Партия ташкилотлари барча чорвадорлар ва мутахассисларни, активларни қишловни ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан чиқимсиз ўтказишга, маҳсулот мўл-кўллигини вужудга келтириб, бу маҳсулотларни давлатга янада кўпроқ етказиб беришга сафарбар этяпти.

«Красний водопад» экспериментал базасидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анастасия Чудная ҳар бир сигирдан 5 минг килограммдан сут соғиб олди. Тошкент районидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мунаввар Исоқова, Янгийўл районидан Ўлмасой Ёқубова, Самарқанд районидан Раҳима Султонова ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни 5500—6000 килограммгача кўтарди. Жиззах областидаги «Бахмал» совхозида қорамолларнинг тирик вазни 750—800 килограммга етказилди. Калинин районидаги Охунбобоев номли совхоз қўйчивонлари бир йилда қўйлар сонини 10 минг бошга кўпайтириб, ҳар бош қўйнинг вазнини 55—60 килограммга етказишга аҳд қилди. Нуроталик бош чўпон Файзихон Қўнусов ҳар 100 совлиқдан 185 та соғлом қўзи олишга сўз берди.

Партия ташкилотлари қишлов даврида чорванинг аҳволини чуқур таҳлил қилиб, илғор хўжаликлар ва новаторларнинг иш тажрибасини чорвадорлар орасида кенг ёймоқдалар, фермалар, комплекслар, ўтарлар, озуқа ва маҳсулот тайёрлаш цехларидаги нуқсонларни аниқлаб, уни тугатиш чораларини кўрмоқдалар. Тажриба шуни кўрсатадики, барча чорвадорларнинг куч-ғайратлари, имконият ва резервлари аниқ мақсадга тўла йўналтирилганда яхши натижаларга эришилаверади. Бунинг учун партия ташкилотлари чорвадорлар орасида ташкилотчилик, сиёсий-тарбиявий ва идеология ишларини янада кучайтирмоқлари, уларнинг активлигини оширмоқлари, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш чораларини кўрмоқлари зарур.

Республикада чорва қишловига етиб ортадиган миқдорда ем-хашак жамғарилди. Лекин озуқа нечоғли кўп бўлмасин, ундан оқилона фойдаланилмаса, тежамкорликка риоя қилинмаса натижа кутилганча бўлмайди. Вазифа — ҳамма жойда механизм-агрегатларни тинимсиз, тўла қувват билан ишлатишдан, омухта озуқани кўпроқ тайёрлашдан, ҳар килограммининг самарасини оширишдан иборат. Озуқа таркибида тўйимли, ширали моддалар, ош тузи, суяк уни алоҳида ўрин тутиши керак.

Уста чорвадорлар қиш қаттиқ ва узоқ келишини мўлжаллаб режа тузадилар, умумий озуқадан эҳтиёт фонди ажратадилар. Бу йил колхозлар, совхозлар ва ёрдамчи хўжаликлар измида кўзда тутилгандан зиёд силос, сенаж, беда, табиий ўтлар пичани ва уни, маккажўхори пояси ва сомон бор. Ишбилармон мутахассислар озуқадан чорва молларининг соғлом бўлиши, маҳсулдорлигини оширишни кўзлаб рационлар тузяпти, самарадорликка қараб ўзгартишлар киритяпти. Бўғоз ва янги туққан сигирлар, совлиқлар, олинган бузоқ ва қўзиларга аралаш озуқаларни буғлаб, димлаб беришни ташкил қиляпти. Ҳамма жойда ишни шундай ташкил этиш керак.

Айрим хўжаликларда эгасизлик оқибатида озуқани пала-партиш сарфлаш ҳоллари учраб туради. Натижада четдан ёрдам изланади. Бу йил давлат омборига кўз тикмаслик, имтиёзга умид боғламаслик керак. Шундай экан, хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари мавжуд ем-хашакни чорва молларининг тури, зоти, насли ва маҳсулдорлигига қараб қишлов охиригача тўғри тақсимлашлари, ижро устидан назоратни кучайтиришлари, яйловларда боқилаётган қўйлар, қорамоллар, йилқилар эҳтиёжини алоҳида эътиборга олишлари лозим.

Республиканинг Калинин, Ғиждувон, Фориш, Самарқанд, Шаҳрисабз ва бошқа қатор районларида чорва қишлови соз ўтказилаётганлиги, озуқадан рационал фойдаланилаётгани туфайли маҳсулот тайёрлашда юқори кўрсаткичларга эришиляпти. Лекин Москва, Бўз районларида чорва маҳсулотларининг камайишига йўл қўйилдики, бу қишловга пухта тайёргарлик кўрмаслик, бепарволик ва ўзибўларчилик оқибатидир. Айрим қоракўлчиликка ихтисослаштирилган совхозлар, сут-товар фермалари, комплексларда ҳамон ориқ, кам маҳсулли қўйлар, қорамоллар учраб туради. Қиш фаслида уларни зоотехника қоидалари асосида парваришлаб, тўла сақлаб қолиш, маҳсулдорлигини ошириш муҳим вазифалардан биридир. Бирор бош чорва моли жамоатчилик назоратидан четда қолмасин!

Қўзилатиш мавсумига ҳозирдан пухта тараддуд кўриш керак. Мутахассислар совлиқларнинг қўзилаш муддатларини аниқлашлари, бу ишни ғоятда уюшқоқлик билан ўтказиш чораларини кўришлари, қоракўл тери тайёрлаш планларини сўзсиз бажарган ҳолда, урғочи қўзиларнинг ҳаммасини ўстиришга сақлаб қолиш, бир отардан икки отар ташкил этиш тадбирларини амалга ошириш керак. Партия ташкилотлари назорати кучайтирилиши, коммунистларнинг авангардлик роли таъминланиши лозим. Ҳар бир хўжаликда урғочи чорва моллардан насл олиш планлари ва мажбуриятларни бажариш шарафли бурчдир.

Чорвадор хўжаликлар ўзларини ўзлари юқори сифатли озуқалар билан таъминлашга даъват этилганлар. Шундай экан, баҳорда қанча майдонга озуқа экинлари экилиши ҳозирдан аниқланиши, сараланган уруғлик, техника воситалари тахт қилиб қўйилиши, масъул кишилар ажратилиши лозим. Шунга эришиш кераки, ҳар қандай об-ҳаво шароитида ҳам белгиланган миқдорда ем-хашак жамғариш имкониятига эга бўлайлик!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1981 йил ноябрь ойидаги IV пленумида республикада ўн биринчи беш йилликда ўрта ҳисобда йилига тирик вазнда 660 минг тонна гўшт, 2,6 миллион тонна сут, 2,2 миллиард дона тухум, 21 минг тонна жун, 2,3 миллион дона қоракўл тери тайёрлашни таъминлаш барча партия, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол органларининг муҳим вазифаси эканлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Бу улкан вазифаларнинг муваффақиятли бажарилиши кўп жиҳатдан, ва асосан, 1982 йилги чорва қишловини аъло даражада ўтказишга боғлиқдир. Қиш фасли — иш фасли! Колхоз ва совхозлардаги ўн миллион бошга яқин чорва молларни қишловдан тўқ ва юқори семизликда олиб чиқиб, маҳсулдорлигини оширишга эришайлик! Ёрдамчи хўжаликларда, барча хонадонларда ҳам маҳсулотлар тайёрлашни кучайтирайлик!

ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ

СУТ БУЛОҒИ ОРТАДИ

Ғиждувон районидаги «Коммунизм» колхозининг сут соғувчиси СССР Олий Советининг депутати Шарифахон Муқимова янги йилга муносиб армуғон билан келди. Шижоаткор соғувчи қарамоғидаги 60 бош соғин сигирнинг ҳар биридан 5500 килограмм сут соғиб олди. Бу йил бошида олган шахсий социалистик мажбуриятида кўзда тутилганидан 500 килограмм кўпдир.

Шарифахоннинг мусобақадоши Эргашой Болтаева ҳам қувончли кўрсаткични қўлга киритди. У ўзига биркитилган 50 бош соғин сигирнинг ҳар биридан соғиб олинган сут миқдорини 4950 килограммга етказди. Шунингдек Руқия Эргашева, Муҳаббатхон Латипова, Ханифахон Рўзиева, Фазилат Ҳайриева сингари оқдарё соҳибалари ҳам 1981 йилни юксак меҳнат унумдорлигига эришиш билан якунладилар. Уларнинг ҳар бири ўтган йил давомида ҳар бир соғин сигирдан 4000—4500 килограммга етказиб серқаймоқ сут соғиб олишди.

— Хўжалигимиз меҳнат аҳли, — дейди колхоз раиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвадор Ҳамид Норпўлатов, — ҳам деҳқончилик, ҳам чорвачилик борасида 1981 йилни улкан зафарлар билан якунладилар. Пахта тайёрлаш планини 153 процентга бажарган бўлсак, чорва маҳсулотларини тайёрлаш топшириқларини ҳам ошириб адо этишга муваффақ бўлдик. Колхоз бўйича ҳар бир соғин сигирдан соғиб олинган сут миқдори қарийб 3500 килограммни ташкил этди.

Меҳнатдан келса бойлик, турмуш бўлар чиройли, дейишади. Колхозимиз 1981 йилда 8 миллион 200 минг сўм даромад олди.

Қурилиш, ободончилик, маданий-маиший тадбирларга ажратиладиган маблағларимиз миқдори шунга яраша янада кўпайтириляпти. Колхозчиларимизнинг ўртача ойлик иш ҳақи 150 сўм, механизаторларимизники эса 250 сўмни ташкил этмоқда. Фақат 1981 йилнинг ўзида 824 ўринли мактаб, ҳар бири 94 ўринли иккита боғча-ясли, иккита дала шийпони, колхозимиз сут-товар фермасида 500 бош ғунажинга мўлжалланган молхона ҳамда типовой айвон қуриб фойдаланишга топширилди. Қарийб 20 километр йўлга асфальт ётқизилди. Юзга яқин колхозчи хонадонлари замонавий кооператив уй-жойларга кўчиб ўтишди ёки бош план асосида уй-жой қуриб олишди.

СССР ташкил топган куннинг 60 йиллиги шарафига янада ғайрат билан ишлаб, 1982 йилда пахта ҳосилдорлигини 5 центнерга кўтарамиз. Сут ишлаб чиқаришни 25 процентга, гўшт етиштиришни 40 процентга, тухумни 50 процентга кўпайтирамиз.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

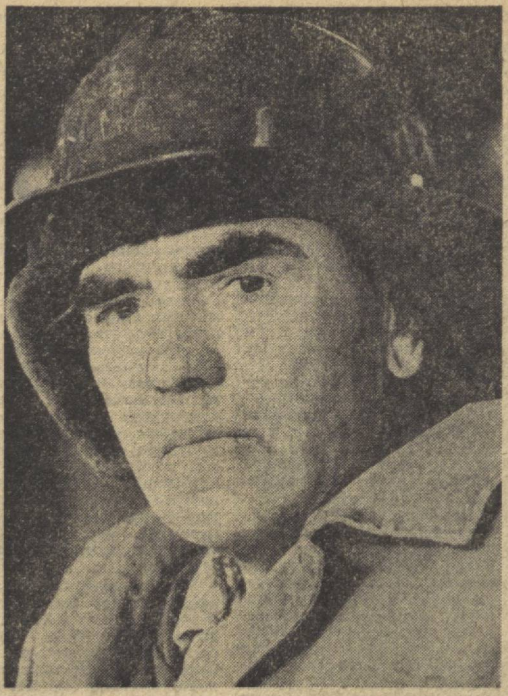

ЗАМОНДОШЛАРИМИЗ

МАҚСАД

Янги — 1982 йил сарҳадларига қадам қўйилган илк соатларда «Приаралводстрой» трестига «Қизкетган» кўчма механизациялашган колоннадан хушхабар келди — «...Михаил Храмов бошлиқ монтажчилар комплекс бригадаси юбилей йилининг иккинчи квартали ҳисобига иш бошлади».

Трест дарҳол колонна билан боғланиб, илғор бригада бошлиғи М. Храмовни телефонга таклиф қилди.

— Колоннамиз қурувчи-монтажчилари, — ҳикоя қилди бригадир, — ҳозир янги қурилаётган темир-бетон буюмлари заводида сўнгги ишларни бажармоқда. Корхона тез кунларда иш бошлайди ва Автоном республикамиз ирригация-мелиорация иншоотлари қурилишлари учун диаметри 400-1500 миллиметрли қувурлар, махсус қопламалар, деворбоп панеллар ишлаб чиқаради. Бу маҳсулотларнинг ҳаммаси ўзлаштирилаётган қўриқ ерларга мўлжалланган. Корхона келгусида ҳар йили 100 минг кубометр ана шундай буюмлар тайёрлаш қувватига эга. Бригадамиз меҳнат календарида СССР 60 йиллиги нишонланадиган қутлуғ йилнинг иккинчи квартали бошланди. Биз эришган бу ютуқлар билан қониқиб қолмаймиз, мақсадимиз — эгалланган қояларда қолиб кетмасдан янги чўққилар сари чиқаверишдир.

Суратда: коммунистик меҳнат зарбдори монтажчилар комплекс бригадаси бошлиғи М. Храмов.

Б. Казанцев фотоси. (ЎзТАГ).
Қорақалпоғистон АССР.

Янги йил арафасида Қўқон ёғ-мой комбинати ишчи-хизматчиларининг дастурхони хўл мева ва сабзавотлар билан янада тўкин бўлди. Дастурхондаги помидор, бодринг, лимон ва кўкатлар корхонанинг ёрдамчи хўжалигида етиштирилган. Ёрдамчи хўжалик ўзининг чорва фермасига эга бўлиб, бу ерда 150 дан зиёд қорамол, 600 та қўй мавжуд. Фермадан кунига комбинат профилакторийси, болалар боғчаси ва ошхоналарига етарли миқдорда гўшт ва сут етказиб берилаётир. Суратда: ёрдамчи хўжаликнинг сут-товар фермаси.

Ш. Алимов фотоси (ЎзТАГ).

ЗАФАР САТРЛАРИ

Андижон областидаги Охунбобоев номли совхоз теплица хўжалигида етиштирилган янги помидорлар, бодринглар, лимонлар, турли хил резаворлар андижонликлар дастурхонини безади. Хўжаликнинг қишки далаларида мўл ҳосил етиштирилди. Пландан ташқари савдо тармоқларига кўплаб сабзавот маҳсулотлари етказиб берилди. Теплица хўжалигининг моҳир усталари Мирзажон Раҳимов, Тожихон Камолова, Азизахон Усмонова, Акбарали Ташланов ва бошқалар ҳар квадрат метр майдондан 10—13 килограммдан ҳосил териб олдилар.

* * *

Жарқўрғондаги қурилиш материаллари заводи реконструкцияси тугалланди. Бу ерда ишлар ишлаб чиқариш билан бирга қўшиб олиб борилди. Корхонани қайта қуриш натижасида маҳсулот тайёрлаш 1,5 баравар кўтарилди. Сурхондарё қишлоқларидаги кўплаб қурилиш объектларига сифатли хом ашё етказиб беріляпти.

1981 ЙИЛ ТАЖРИБАСИ ЯНГИ ЙИЛГА

БИР ТАКЛИФ САМАРАСИ

Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик Республикаси пойтахти — Нукус шаҳридаги 16-авторемонт заводи маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари 1981 йил иш натижаларига якун ясаётганларида, қисмларни ажратиш-ювиш, кабиналар ҳамда йиғув участкаларида меҳнат унумдорлиги кескин ошганлигини катта қониқиш билан қайд қилдилар. Бу — техника тараққиёти жонкуярлиги билан суғорилган бир рационализаторлик таклифининг ишлаб чиқаришга муваффақиятли равишда жорий этилганлиги натижаси эди.

Корхона бош инженери Фёдор Тимофеевич Хан таклиф этган янгилик заводдаги мавжуд бир қанча участкалар фаолиятини қайта қуришни тақозо этарди. Бунинг ўзига хос қийин томонлари борлигидан ҳеч ким кўз юммас, аммо, бош инженер хаёлини чулғаб олган фикр-мулоҳазалар корхона барча ишчи ва хизматчиларини ҳам ўзига ром этган эди. Муаммонинг яна бир томони шундай эдики, автомобилларни ремонт қилишни тўхтатмаган ҳолда йиллар бўйи қарор топган ишлаб чиқариш жараёнини ўзгартириш талаб қилинарди.

Рационализаторлик таклифини муҳокама қилишда завод директори Николай Григорьевич Ким, корхонанинг етакчи мутахассислари фаол қатнашдилар. Муҳокамада қимматли мулоҳазалар билдирилди. Шундан сўнг у маъқулланиб, 1981 йилнинг техника тараққиёти бўйича ташкилий-техникавий тадбирлар планига киритилди.

Маълумки, ЗИЛ ММЗ-555 юк машиналарини капитал ремонт қилиш технологиясига кўра, кабина ва рамаларнинг эски бўёқлари кўчириб ташланиши ҳамда қайтадан бўялиши керак. Бўёқларни кўчириш сувда эритилган каустик сода ёрдамида амалга оширилади. Бунинг учун корхонада иккита металл ванна бор. Уларнинг бирида кабиналар қайнатилса, иккинчисида рамаларнинг сирлари кўчирилади. Ҳар бир ванна тагида учтадан газ горелкаси ёниб туради. Чунки, эритма қайноқ бўлиши керак. Бу жараён давомида кўплаб табиий газ сарфланар, қисмларни бўлакларга ажратиш-ювиш участкасида иш секинлик билан борганлигидан кабина ва йиғув участкалари ишчиларининг иш суръатида унум кам эди.

Иккита темир ваннани битта катта ҳажмдаги бетон ванна билан алмаштириш — бош инженер таклифининг асоси эди. Илгари корхона сувни иситишга 200 минг кубометр «зангори олов» сарфлар, бунинг учун 2200 сўм харажат қилинарди. Янги ваннага эса сувни иситилган ҳолда қуйиш кўзда тутилди. Сувни иситиш учун темирчилик ўчоғининг қўридан фойдаланиш таклиф этилди. Авваллари бу қўр ҳеч нимага ишлатилмай ташлаб юбориларди. Корхона бош инженери ўз ғоясини ҳақиқатга айлантириш мақсадида енг шимариб ишга киришди. Рационализаторлик таклифлари билан бир неча марта корхона оғирини енгил қилган, техник ижодкорликка майли бор ходимлардан бир нечасини ўзига ёрдамчиликка олди.

Ишчилар котлован ўрнини қазиш ва янги ваннани бетонлаётган пайтда слесарь Қолбой Абиев, электр пайвандчи Қурбон Махановлар завод бош механиги Жўлдос Пирниёзов бошчилигида қозондаги қувурлар системасини пайвандлаш ҳамда уларни темирчилик ўчоғига ўтказиш билан банд эдилар. Шундай қилганда сув ванна билан ўчоқ ўртасида тўхтовсиз айланиб туриши таъминланади.

Ванна тайёр бўлгач, катта электрик Василий Крамлих сувни қайнатиш учун узатадиган насосларни ўрната бошлади. Иссиқликнинг бекорга нобуд бўлишига чек қўядиган ванна қопқоғини ёпувчи мослама ўйлаб топди. Хуллас, барча ишлар режалаштирилгани бўйича бир ойда бажариб бўлинди.

Янги таклиф дастлабки кунларданоқ ўзининг салмоқли самарасини бера бошлади. Илгари бир сменада битта кабина ва иккита раманинг сирлари кўчирилар, бу жараённи икки нафар ишчи бажарарди. Энди эса худди шу вақт ичида бир нафар ишчи иккита кабина ва беш-олтита рамаларни эски бўёқлардан тозаламоқда. Корхона рационализаторлари қисмларни бўлакларга ажратиш-ювиш, кабина ва йиғув участкаларида янги ишлаб чиқариш маромини жорий этишни қатъият билан бошлаб юбордилар. Мана, унинг натижаси: ишлаб чиқариш технологиясининг яхшиланганлиги, маблағлар, ёқилғи-энергетика ресурсларининг тежаб қолинганлиги, меҳнат унумдорлигининг ошганлиги ўтган йили 30 минг сўм соф фойда олиш имконини берди.

Яқинда мен шу корхонада бўлдим. Завод бош инженери Ф. Т. Хан яқиндагина ванналардан бири жойлашган майдонга олиб борди. Бу хонанинг поли янгиланиб, катта кулранг плиткалар билан қопланибди. Хона ёруғ ва кенг эди. Шу кунларда бу ерга деталларни қайта тиклаш ва тайёрлаш участкаси коллективи кўчиб ўтишга тайёргарлик кўряпти. Демак, уларнинг меҳнат шароити яхшиланади. Бу эса ўз навбатида токарлар, слесарлар иш унумининг ошишига, ремонт сифатининг янада яхшиланишига олиб келиши турган гап.

Фёдор Тимофеевич мени бўяш-қуритиш комплексини томоша қилишга таклиф этди. У каттакон темир қутини кўрсатиб, шундай деди:

— Бу илгариги ванна.

— Нима, энди уни ташлаб юборасизларми? — сўрадим ундан.

— Нега энди ташлар эканмиз? У ҳали бизга кўп иш беради.

Шу пайт тепадан краннинг хартуми пастлаб, у юк машинаси рамасини кўтариб олди-да, ҳалиги ванна ичига туширди.

— Илгари автомобиль рамасини пульверизатор ёрдамида пуркаш йўли билан бўярдик, — тушунтирди Ф. Т. Хан, — Бу ишга 18 минут вақт кетарди. Энди эса рамаларни бўёққа ботириб олиш усулида пардозлашга ўтдик. Ваннани бўёққа тўлдириб қўямиз. Рамалар ванна ичида бирон секунд турса бас, иш тамом.

Ҳа, Қорақалпоғистон АССР пойтахтининг илғор корхоналаридан бири бўлган 16-авторемонт заводи меҳнат аҳли ҳаётида 1981 йил унутилмас из қолдирди. Техника тараққиёти билан изчил шуғулланиш, рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатига кенг йўл очиш соҳасида муайян тажриба тўпланди. Бу тажрибадан 1982 йилда унумли фойдаланиш, уни янада бойитиш — корхона коллективининг жанговар шиоридир.

В. БОЧИН.
ҚҚАССРда хизмат кўрсатган маданият ходими.

СЎНГГИ СОАТДА

ЯДРО ФАЛОКАТИ ХАВФИДАН ХАЛОС БЎЛАЙЛИК

ЛОНДОН. «Кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш сиёсатининг ўрнини босадиган бошқа оқилона сиёсат йўқ. Қуролланиш пойгаси, айниқса ядро қуроллари билан қуролланиш пойгаси — хатарли, бемаъни ва ғайриинсоний ишдир. Жаҳон халқлари ядро фалокати хавфидан ҳалос бўлишлари керак», Буюк Британиядаги бир қанча тинчликсевар жамоат ташкилотларининг вакиллари шу ташкилотлар делегациясининг Совет Иттифоқига қиладиган сафарига бағишланган матбуот конференциясида ана шуларни айтдилар.

Тинчликни ҳимоя қилиш совет комитетининг таклифига биноан уюштирилган сафаримиздан кузатилган мақсад, — деди матбуот конференциясини оча туриб делегация бошлиғи Уильям Бартон, — мамлакатларимиздаги тинчлик учун кураш ҳаракатлари ўртасида яна ҳам қалин алоқалар ўрнатишдан, халқларимиз ўртасида янада кўпроқ ҳамжиҳатлик ва ишончга эришишдан иборатдир.

СОБИҚ ПРЕЗИДЕНТ ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

ЛОНДОН. Аккра радиоси 31 декабрда давлат тўнтариши натижасида ағдариб ташланган Гананинг собиқ президенти Х. Лиманн қамоққа олинганлигини хабар қилди. У ҳукумат биноларининг бирида хибсда турибди.

Рейтер агентлигининг хабар қилишича, Х. Лиманн қамоққа олинган машинада қурол топилди.

ВАХШИЁНА ИҒВОГАРЛИКЛАР

ЛУАНДА. Ирқчи ЖАР режими АҚШнинг бевосита мададига таяниб, ўтган йили Ангола Халқ Республикасига қарши қуролли ҳуружларни кескин кучайтириб юборди, деди бу ерда МПЛА меҳнат партиясининг раиси, АХР президенти Жозе Эдуарду душ Сантуш.

Бултур август ойида, деб уқтирди давлат бошлиғи, ЖАРнинг 11 мингга яқин ҳарбий хизматчиси авиация, танклар ва бронетранспортерлар мададида мамлакат жанубидаги Кунене ва Кундо Кубанго вилоятларига кенг кўламда бостириб кирдилар. Бироқ, деб таъкидлади Ж. Э. душ Сантуш, Ангола озодлиги халқ қуролли кучларининг юксак жанговар қобилияти туфайли ирқчилар Кахама аҳоли пунктидан нарига ўтишга муваффақ бўла олмадилар.

МЕКСИКА ПАРЛАМЕНТИ АЪЗОЛАРИНИНГ ДАЪВАТИ

МЕХИКО. Мексика парламентининг аъзолари холис ниятли кишиларга турли мамлакатлардаги, прогрессив сиёсий ва жамоат ташкилотларига мурожаат қилиб, ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш ва инсониятнинг осойишта ҳаёт кечириш ҳуқуқини амалга ошириш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилишга даъват этдилар.

Мексика конгресси депутатлар палатасининг аъзолари қабул қилган баёнотда қуролланиш пойгаси қораланади, баёнотда таъкидлаб ўтилганидек, қуролланиш пойгаси жаҳон миқёсида фалокатга олиб келиши мумкин.

ПРЕЗИДЕНТНИНГ АЙТГАНЛАРИ

КАМПАЛА. Уганда ҳукумати янги йилдан бошлаб бутун Уганда халқининг манфаатларига мос бўлиб тушадиган сиёсатни ўтказади, деди республика президенти М. Оботе.

У мамлакатнинг йирик саноат маркази — Жинжа шаҳрида ўтказилган митингда нутқ сўзлаб, давлат қурилиши ишида ғоят муҳим омил бўлмиш миллий бирликни мустаҳкамлашга даъват этди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Д. М. ХЎЖАЁРОВНИ «ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШДАГИ АЪЛО ХИЗМАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Жамоат тартибини сақлаш ва жиноятчиликка қарши курашдаги хизматлари учун Сирдарё область ижроия комитети ички ишлар бошқармаси ҳузуридаги идораларга қарашли бўлмаган соқчилик бўлимининг катта инспектори марҳум ўртоқ Додобой Мелибоевич Хўжаёров СССР Олий Совети Президиуми номидан «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизмати учун» медали билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
И. УСМОНХЎЖАЕВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Г. ҲАЙДАРОВА.

Тошкент шаҳри.
1982 йил 5 январь.

МУСОБАҚА: САМАРАДОРЛИК ВА ТАЪСИРЧАНЛИК УЧУН

МАЖБУРИЯТГА ТУЗАТИШ

— Наманагандаги КПСС XXV съезди номли абрли газламалар комбинати коллективи бир неча йилдан бери Марғилондаги «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмаси тўқувчилари билан мусобақалашиб келади. Айтинг-чи, меҳнат рақобати сиз бошчилик қилаётган корхона меҳнат аҳлига нима бермоқда? — мухбиримиз мазкур комбинат директори, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Камолхон Эгамбердиев билан суҳбатини юқоридаги савол билан бошлади.

— Ҳа, комбинатимизнинг Марғилондаги «Атлас» ишлаб чиқариш бирлашмаси билан мусобақаси анъанага айланган. Меҳнат беллашуви, айниқса, съездлар йилида кенг қулоч ёйиб, у КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартияси XX съезди тарихий қарорларини ҳаётга изчил татбиқ этиш, СССР ташкил топган куннинг 60 йиллик юбилейини муносиб меҳнат туҳфалари билан қаршилаш шиори остида ўтмоқда. Ўзаро меҳнат беллашувининг ленинча принципларига катта эътибор беришимиз, ички резервларни қидириб топишимиз, ишлаб чиқариш сифати ва самарадорлигини ошириш борасида бир қатор тадбирларнинг амалга оширилиши туфайли қувончли ютуқлар қўлга киритилмоқда.

Масалан, ўтган йилнинг уч кварталида пландан ташқари 3129 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди, мажбуриятда белгиланган 75 минг квадрат метр ўрнига 117 минг квадрат метр шойи газлама, 5,2 тонна ўрнига 7,9 тонна табиий ипак ишлаб чиқарилди, пландаги 1078 минг сўмлик ўрнига 1183 минг сўм фойда олинди. Ўн ойлик натижалар ҳам қувончли. Чунончи, планлар: ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришда — 107,5, реализация қилишда — 103,5, шойи хом ашё тайёрлашда — 105,1 процент адо этилди. Ноябрь—декабрь ойлари натижаларидан ҳам хурсандмиз.

Комбинат коллективи ростовликларнинг: «Муддатидан илгари қурамиз, муддатидан олдин ўзлаштирамиз», деган ватанпарварлик ташаббусига қўшилиб, 800 тўқув станогига эга бўлган тайёрлов-тўқув корхонасининг лойиҳадаги қувватига муддатидан бир ой олдин чиқиш учун барча чораларни кўраётир. Бу ўз навбатида 300 минг метр қўшимча шойи газлама ишлаб чиқариш имконини беради.

Экономиканинг тежамли бўлишига катта аҳамият беріляпти. Йилнинг ўтган уч кварталида 3387 гигакалория иссиқлик энергияси, 22 тонна шартли ёқилғи, 100 килограмм табиий, 400 килограмм сунъий ипак, 12,5 тонна калава, 300 килограмм бўёқ тежалди.

Бундай муваффақиятларга эришилишида комбинатда меҳнат қилаётган депутатларнинг ҳиссалари каттадир. Область Советининг депутати ипак ўровчи Дилбар Баҳодирова ўзи ишлаётган пиллакашлик корхонасида пилланинг солиштирма сарфи ошиб кетиши сабабларини чуқур ўрганиб, уни камайтириш бўйича таклиф киритди. Натижада, бир килограмм ипак олиш учун 4 килограмм эмас, балки 3,8 килограмм пилла сарфланаётир. Наманган шаҳар Совети депутати, тўқувчи Жамила Пўлатованинг 1-тўқувчилик цехида кенг истеъмол моллари тайёрлашни йўлга қўйиш ҳақидаги таклифи ҳам комбинатга катта самара берди. Ҳозир газлама лахтакларидан 12 турдаги харидоргир буюмлар тайёрланмоқда. Бу йилига 28,5 минг сўм иқтисодий фойда бермоқда.

Ўтган йилнинг бошида комбинатимизнинг донгдор тўқувчиси, КПСС XXVI съезди делегати Аҳад Тошбоев республикамизнинг ўн беш нафар пешқадам ишчиси билан биргаликда бир беш йилликда икки беш йиллик ва ундан ҳам ортиқ планни бажариш ташаббуси билан чиқди. У бундай маррага иш вақтидан унумли фойдаланиш, хизмат зонасини кенгайтириш ҳисобига эришмоқчи. У зиммасига олган юксак социалистик мажбуриятга яраша меҳнат қилиб, смена топшириқларини 230 процентдан ошириб бажармоқда. Айни кунларда комбинатнинг илғор тўқувчиларидан А. Иномов, Т. Дадамирзаев, Д. Баҳодирова сингари қирқ нафардан зиёд ишчи ҳам «Ўн бешлар ташаббуси»га қўшилиб, меҳнат қилмоқда. Комбинат меҳнаткашларидан 13 киши икки йиллик планни, 300 дан зиёд ишчи йиллик ларини СССР Конституцияси қабул қилинган кун арафасида бажаришди. Илғорларимизнинг пландан ташқари ишлаб чиқарган маҳсулотлари умумий салмоқнинг салкам бир процентини ташкил қилади.

— Мусобақа меҳнат унумдорлигини янада ўстиришни таъминлайдиган илғор тажрибаларнинг кенг қўлланишига ижобий таъсир ўтказиши ҳаммага аён. Бу масалага сиз ҳам озроқ тўхталиб ўтсангиз.

— Илғор усул ва тажрибалар кўпчилик мулкига айлансагина кутилган натижани беради. Мусобақанинг асосий принципларидан бири ҳам шу. Масалан, комбинатимизда калугаликларнинг меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашнинг илғор усули — бригада пудратини жорий этиш соҳасидаги ташаббуси кенг қўлланилмоқда. Корхона ва цехларни айланар экансиз, янги усул афзалликларини ўзида акс эттирган кўплаб кўргазмали воситаларга кўзингиз тушади. 1981 йилнинг май ойидан бошлаб, корхона цехларини янги усулга ўтказиш бошланди. Калугаликлар методини кенг жорий этиш бўйича комбинатда тузилган марказий комиссия эса уларнинг ишини бир мақсад сари йўналтириш борасида ибратли ишларни амалга оширмоқда. Ҳар ойда ўтказилаётган йиғилишларда цех ва корхона бошлиқларининг янги усулга ўтиш бўйича ҳисоботлари тинглаб бориляпти. 1 сентябргача ўзида 622 нафар ишчини бирлаштирган 41 бригада калугаликлар усулида ишлашга ўтказилди. Бригада усулида иш юритилиши туфайли комбинатда меҳнатда энг юқори кўрсаткичларга эришиш учун социалистик мусобақа қизғин тус олди. Комбинат маъмурияти касаба союз ташкилоти билан биргаликда янги усул бўйича ишлаётган бригадалар ўртасидаги мусобақанинг шартларини ишлаб чиқди. Ўтган ойлар иш якунларига назар солсак, бригада методи бўйича ишлаётган коллективларнинг ҳар бир аъзоси меҳнат унумдорлиги 5—7 процент ўсганлигини, бирор марта ҳам ишга сабабсиз келмаслик ҳоллари содир бўлмаганлигини кўрамиз.

Ҳозирги кунларда барча ишлаб чиқариш корхоналарида бригадаларни калугаликлар методига ўтказиш план-графиклари ишлаб чиқилиб, маъмурият томонидан тасдиқланди. Биз барча бригадаларни янги усулга ўтказишни 1984 йилда тугаллашни мўлжалламоқдамиз. Ўтган йилнинг октябрь ойида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюросида ҳам комбинатимизда бригада пудрати методи қандай жорий этилаётганлиги масаласи кўриб чиқилиб, бу борада тўплаган тажрибаларимиз, ишлаб чиққан тадбирларимиз тўла-тўкис маъқулланди.

Комбинат меҳнат аҳли ўз имкониятларини кўриб чиқиб, 1981 йил социалистик мажбуриятларига тузатиш киритган эди. У ҳам шараф билан бажарилди. Пландан ташқари 3,5 миллион сўмлик ўрнига 4 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилиниб, 3,5 миллион сўмлик ўрнига 6 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди, йиллик маҳсулот тайёрлаш плани 20 декабрда эмас, 10 декабрда бажарилди.

СССРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИГА — 60 ЗАРБДОР ҲАФТА!

1982 ЙИЛ: ЭСТАФЕТА ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

СОВЕТ КИШИЛАРИ 1981 ЙИЛНИ ЯХШИ, БАЙРАМ КАЙФИЯТИ БИЛАН КУЗАТИБ ҚОЛДИЛАР

Зарбдор меҳнат эстафетасини 1982 йил — СССРнинг 60 йиллик юбилейи нишонланадиган йил қабул қилиб олди. Республика меҳнаткашлари ана шу шонли сана шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдириб, йилнинг биринчи кунлариданоқ юксак суръат билан меҳнат қилмоқдалар.

ТОШКЕНТ. Тошкент бинокорлик материаллари комбинатида пардозлаш плиталари ишлаб чиқариш учдан бир баравар кўпайди. Бу ерда бир йилда 250 минг квадрат метр кафель ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган янги поток линия ишга туширилди. Бу линия технология жараёнининг юксак даражада автоматлашганлиги билан ажралиб туради. Фойдаланувчилар линияни муддатидан илгари лойиҳадаги қувватига етказиш ҳамда шу йўл билан топшириққа қўшимча равишда Ўрта Осиёнинг янги қурилишларига ўн минглаб квадрат метр қимматли пардозлаш материалларини юбориш ниятидадир.

АНГРЕН. «Ангренский» разрези кончилари янги йилда истеъмолчиларга графикка қўшимча равишда дастлабки минг тонна кўмир жўнатдилар. В. Лазарев, К. Нишонов, В. Қозоқовлар бошчилик қилаётган экскаватор машинистлари бригадалари биринчи кунданоқ зарбдорларча меҳнат қилмоқда. Бригадаларнинг ҳар бири бир сменада ўнлаб тонна ёқилғи чиқармоқда. Ангрен кончилари ўтган йили планга қўшимча икки юз тоннадан кўп кўмир қазиб чиқардилар ва бу муваффақият билангина кифояланиб қолмай, СССРнинг 60 йиллиги шарафига қабул қилинган мажбуриятни бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Шу мақсадда энг яхши экскаватор машинистларининг тажрибаси кенг оммалаштирилмоқда, янги, янада қудратли техника ишлаб чиқаришга жорий этилмоқда.

ТЕРМИЗ. Амударё дарёчилари беш йилликнинг иккинчи йилини зарбдорларча бошладилар. Мамлакатдаги энг жанубий халқаро дарё портидан дўст мамлакат учун юк ортилган биржаларнинг дастлабки карвонлари Афғонистонга етиб келди. «Бешт» ва «Шайдаков» теплоходлари икки рейсдаёқ графикни ошириб бажардилар. Дарёчилар планга қўшимча дастлабки юзлаб тонна юкни ташидилар. Докерлар ҳам юксак суръат билан ишламоқдалар. Шу кунларда Василий Цимбал, Борис Казин ва бошқа механизатор докерлар бригадалари ҳам топшириққа қўшимча ўнлаб тонна юкни ортиб-туширдилар ва кемаларнинг ўз вақтида жўнаб кетишини таъминладилар.

(ЎзТАГ).

Коммунист Сайёра Маърупова ўзининг ҳалол ва фидокорона меҳнати билан Тошкентдаги «Учқун» тўқимачилик галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасида обрў-эътибор топди. Янги — 1982 йил моҳир тўқувчи учун қутлуғ келди. У иш унумдорлиги юксак бўлган янги тўқув дастгоҳларида ишлашга ўтди. Айни кунларда илғор тўқувчининг меҳнат календарида юбилей йили июнь ойи бошланди. Суратда: мусобақа илғори С. Маърупова.

В. Сироткин фотоси.

ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТЛАР САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ — ИҚТИСОДИЙ ТЕЖАМКОРЛИКНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

КОМПЛЕКС ПРОГРАММА— ҚУДРАТЛИ ВОСИТА

Ўзбекистон Советлар диёрининг фойдали қазилмаларга энг бой ўлкаларидан бири. Республикамиз заминида Менделеев жадвалидаги кимёвий элементларнинг деярли барчаси топилган. Бу камёб элементлар группасининг барча вакиллари кашф этилиши асосан бизнинг институт олимларининг самарали меҳнати натижасидир. Бироқ топилган элементларнинг ҳаммаси ҳам амалий аҳамиятга молик конлар ҳосил қилмайди.

Республикамизда маъдан конлари билан бир қаторда талайгина номаъдан қазилма конлар ҳам бор. Мармартош, гранит, оҳактош, кварц қумлари, турли гиллар, тузлар, флюоритлар шу туркумга киради. Ғозғон мармар кони тўғрисида ким эшитмаган?! Ундан чиққан ноёб оч ҳаво ранг ва сомон ранг плиталар Москва, Тошкент метро станцияларини, кўпгина биноларни безаб турибди, чет элларга ҳам чиқарилмоқда. Ундан ташқари Омонқўтоннинг қорамтир, Мингбулоқнинг оқ ва Китобнинг оч ҳаво ранг донадор мармарларига ҳам талаб катта. Султонувайсдаги мармар ва бошқа рангдор тошлар ҳам эл оғзига тушди. Бу конлардан чиқарилган харсангларни Ғазалкент, Китоб, Самарқанд ва Нукусдаги заводлар арралаш ва пардозлашга базўр улгуряпти. Биноларга кўрк берувчи мармар ва гранит плиталарига эҳтиёж жуда катта.

Республикамизда гил конлари ҳам оз эмас. Уларнинг тури ҳам кўп. Шулардан гилмоя (бентонит ёки монтморилонит), опоксимон гил, каолин ва палигорскитли гилнинг саноат аҳамиятига молик конлари мавжуд. Бу қазилмаларнинг халқ хўжалигида тутган ўрни ниҳоятда катта. Гилмоя маҳсулотлари саноат ва қишлоқ хўжалигининг 250 тармоғида, чунончи нефть, пахта мойи, винони тозалашда, ер пармалашда, гербицидлар, шоколад ва упа-элик тайёрлашда ҳамда медицинада фойдаланилади.

Ечимини кутаётган муаммолар

Ўзбекистонда гилмоя Тошкент, Бухоро, Самарқанд ва Фарғона областларида қазиб чиқарилмоқда. Хўш, ана шу карьерлар ва қазиб олинаётган гиллар миқдори халқ хўжалигининг эҳтиёжини тўла-тўкис қондирадими? Масаланинг моҳияти ҳам шунда-да! Конларнинг кўплигига қарамай биз, баъзи гил маҳсулотларини (масалан, оқловчи гилмоя кукунини) Грузия ва Озарбайжондан оламиз. Лекин, бу билан ҳам халқ хўжалигининг эҳтиёжи тўла қондирилмайди. Устига устак келтириладиган гилмоянинг таннархи 2-3 ҳисса қимматлашади, минглаб темир йўл вагонлари банд бўлади. Фойдаланилмаётган конлар эса республикамизда анча-мунча! Улар Ўзбекистон ССР Геология министрлиги томонидан ўрганилиб, аллақачон саноатга топширишга тайёрланиб қўйилган. Жиззах областига қарашли Қўйтошдаги волластонит, Шарақсойдаги наждак, Қорақалпоғистон территориясидаги Зинелбулоқ тальк кони шулар жумласидандир.

Олим ва геологларимизнинг Қўйтошдаги волластонит конини ўзлаштириш йўлидаги кўп йиллик уринишлари эндигина ниҳоясига етаётир: Қўйтошда карьер ва волластонит сараловчи завод қуриш СССР Қурилиш материаллари саноати министрлигига топширилди. Бу ерда йилига 5 минг тонна волластонит чиқарувчи завод 1983 йилда ишга тушиши керак. Бироқ ҳалигача конда ҳеч қандай қурилишдан дарак йўқ.

Туз конларини айтмайсизми? Республикамизнинг Туркманистон ва Тожикистон билан чегарадош районларида ош тузи ва калий тузларининг йирик конлари топилган ва атрофлича ўрганилган. Уларнинг запаслари бир неча миллиард тоннани ташкил этади. Ош тузи кундалик тирикчилигимиздан ташқари халқ хўжалигининг 1500 соҳасида ишлатилади. Калий тузларидан эса пахтачилик учун жуда зарур бўлган минерал ўғит тайёрланади. Бироқ ўз эҳтиёжимиз учун зарур бўлган ана шу тузларни ҳам кўп миқдорда Уралдаги Соликамскдан, Арманистон ва Қозоғистондан келтирамиз. Натижада бунга давлатнинг неча миллионлаб ортиқча маблағи сарфланади, темир йўл транспорти воситалари банд бўлади. Кейинги йилларда геологларимиз топган конлардан бири — Хўжаикондаги карьер очилиб, ош тузи қазиб олина бошланди. Ҳашар усули билан карьергача темир йўл қурилди.

Шу билан бирга ҳал этилиши лозим бўлган бошқа муаммолар ҳам кўп. Халқ хўжалигимизнинг вольфрам, фосфорит, флюорит ва бошқа маъданларга бўлган эҳтиёжини қондирадиган табиий манбалар ҳали етарли эмас. Шуларни қисқа муддатда топиб ўрганиш, саноатга жорий қилиш биз, геолог олимлар, технолог-инженерларнинг шарафли бурчидир. Айтиб ўтилган барча муаммо ва вазифаларни ҳозирги кунда илм-фан ва техника ютуқларидан тўла фойдаланиш, шу соҳаларга алоқадор барча ташкилотлар кучини бирлаштириш йўли билангина ҳал қилиш мумкин.

Олдимизда турган улкан вазифаларни муваффақиятли амалга оширишда партия ва ҳукуматимиз томонидан тавсия этилган комплекс программалар асосида иш олиб бориш самарали натижалар беради, деб ўйлаймиз. Ҳозир Ўзбекистондаги минерал хом ашё конларини топиш, ўрганиш ва халқ хўжалигига жорий этишни тезлатишга қаратилган ана шундай комплекс программа ишлаб чиқилмоқда. Бу ишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси яқиндан ёрдам бермоқда.

Республикамизнинг етакчи мутахассислари бошчилигида фойдали қазилмаларнинг ҳар бир тури ва уни саноатда ишлатиш соҳасида программалар тузила бошланди. Бу программаларда айрим конлар мавжудлигини илмий асослаб прогноз қилиш ва топишдан бошлаб, ундан тўла маҳсулот чиқаришгача бўлган барча жараёнлар планлаштирилади. Ана шундай режаларни тузиш ва амалга оширишда ўтган беш йилликда орттирилган ижобий тажрибалар ҳам албатта ҳисобга олинади. Яқинда Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг «Самарқандгеология» бирлашмасида шу программа юзасидан баъзи нодир маъдан конларини ўн биринчи ва ўн иккинчи беш йилликларда қидириб топиш, ўрганиш ва баҳолаш соҳасидаги ишлар кеңайшиб олинди. Истиқболли ҳисобланган баъзи конлар бориб кўрилди. Худди шу турдаги ташкилий ва координациялаш ишлари бошқа минерал хом ашё турлари бўйича ҳам амалга ошириладди.

Н. ҲАМРОБОЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ҳ. М. Абдуллаев номидаги Геология ва геофизика институтининг директори, Ленин мукофоти лауреати.

МАТБУОТ ОБЗОРИ

ИККИ ГАЗЕТА, ИККИ ХИЛ ЁНДАШУВ

Халқ контролининг ленинча принципларидан бири ошкораликдир. Бу принцип «СССРда Халқ контроли тўғрисида Қонун»да ҳам ўз ифодасини топган. Жумладан, Қонуннинг 7-моддасида шундай дейилади: «Халқ контролининг ошкоралиги контролнинг таъсирчан бўлиши учун зарур шартдир. Халқ контроли органлари текшириш натижалари ва улар юзасидан кўрилган тадбирлар ҳақида меҳнат коллективларини хабардор қилиб турадилар, ўз иши тўғрисида йиғилишда, матбуотда, телевидение ва радио орқали аҳолига мунтазам равишда ахборот бериб турадилар». Кўриниб турибдики, ошкораликнинг муҳим воситаларидан бири — матбуотдир. Халқ контроли органлари ундан кенг фойдаланмоқдалар. Республикамиздаги қатор область, шаҳар ва район газеталари редакциялари бу соҳада маълум тажриба ҳам тўплаганлар.

Халқ назоратчилари, постлар, группа ва комитетларнинг фаолиятини ёритишда пойтахт область «Тошкент ҳақиқати» газетаси редакциясининг тажрибаси бирмунча ибратлидир. Газета мунтазам равишда, ҳар ойда бир марта «Халқ контроли варақаси»ни бериб бормоқда. «Область халқ контроли комитетида», «Шаҳар ва район халқ контроли комитетларида» доимий рубрикалар остида область, шаҳар ва район халқ контроли комитетлари мажлисларида муҳокама қилинган муҳим ва актуал текширишларнинг натижалари бериб борилади. Газетхонлар халқ контроли группалари ва постларида содир бўлаётган янгиликлар ҳақидаги мақолалар, халқ контроли қуйи звеносида олиб борилаётган кундалик ишлар ҳақида ҳикоя қилувчи репортажларни қизиқиб ўқимоқдалар.

Йил давомида газета саҳифасида 14 халқ контроли группаси раисининг турли актуал проблемаларга бағишланган мақолалари босилди. Пскент районидаги Охунбобоев номли колхоз халқ контроли группасининг раиси У. Холиқуловнинг «Рейддан сўнг», Калинин районидаги Орджоникидзе номли колхоз халқ контроли группасининг раиси Ҳ. Нурматовнинг «Қиш бекорчилик эмас», Коммунистик районидаги «Правда» колхози халқ контроли группасининг раиси К. Соннинг «Назоратимиз қамрови кенг» сарлавҳали мақолаларида халқ назоратчилари олиб бораётган қизиқарли ишлар ҳақида ҳикоя қилинади.

Газетанинг май ойидаги «Халқ контроли варақаси» Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ назоратчилари тажрибасини оммалаштиришга бағишланди. Бу саҳифада назоратчиларнинг тежамкорлик учун олиб бораётган ишлари атрофлича кўрсатилди. Унда халқ назоратчиларининг корхонада электр энергияси, иссиқлик қуввати, ёқилғи, моддий ва хом ашё ресурслари тежаб қолиш борасида олиб бораётган олижаноб ишлари ҳақида ҳикоя қилинади. Бунинг учун халқ назоратчилари контролнинг турли форма ва методларидан фойдаланмоқдалар.

Шуни айтиш керакки, бу саҳифа ўз мазмуни билан халқ назоратчиларини илғор, ибратли тажрибалар билан таништирувчи плакат вазифасини ўтаган. Областдаги бир қатор корхона ва ташкилотларда чирчиқлик назоратчиларнинг тажрибаси дастуриламал қилиб олинди. Бу корхона назоратчиларининг ибратли ташаббуси область халқ контроли комитети томонидан маъқулланди ва уни кенг ёйишга қарор қилинди. Газета, шунингдек, район халқ контроли комитетлари бўлимлари, штатсиз активлар иш тажрибалари ҳақида ҳам мақолалар бериб келмоқда.

Халқ контролига партиявий раҳбарлик мавзуига бағишланган материаллар ҳам тез-тез бериб борилмоқда. Калинин районидаги Куйбишев номли колхоз партия ташкилотининг секретари У. Мирзажонов «Партбюро тавсияси — амалда», Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхози партия комитетининг секретари Ж. Файзуллаев «Сўнгги чаноқларгача» мақолалари билан қатнашдилар.

Газетхонлар «Ажаб ҳангомалар» рубрикаси остида чиқаётган фельетон ва ҳажвияларни зўр қизиқиш билан кутиб олмоқдалар. Бу материаллар кўпинча партия, совет ташкилотлари, меҳнат коллективларида муҳокама қилинмоқда. Айрим танқидий мақолалар ўз вақтида кўрилиб, камчиликларни тезда тузатиш чоралари кўрилмоқда. Ўтган йил 31 январда «Халқ контроли варақаси»да «Меҳмонхонами ёки музхона?» деган танқидий мақола босилди. Унда Бўка районидаги меҳмонхонанинг иситилмаслиги, бошланган ремонт ишлари ўлда-жўлда бораётганлиги кескин танқид қилинган эди. Редакция ушбу мақола юзасидан халқ депутатлари Бўка район Совети ижроия комитетининг раиси А. Мўминовдан жавоб хати олди. Бу жавоб «Тошкент ҳақиқати» материаллари изидан» рубрикаси остида эълон қилинди. Умуман, «Тошкент ҳақиқати» материалларининг изидан» рубрикаси остида бундай жавобларнинг берилиши танқидий мақолаларнинг таъсирчанлиги ошаётганидан далолат бераётир. Ўтган йилнинг ўзида шу рубрика остида «Халқ контроли варақаси»да эълон қилинган саккизта танқидий мақолага жавоб берилди. Шуниси характерлики, бу мақолалар камчиликларни ўз вақтида тугатишга амалий ёрдам берган.

«Халқ контроли варақаси»да, шунингдек, «Рассом хандаси», фотоайбномалар ҳам тез-тез бериб борилади. Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, область халқ контроли комитетининг редакция билан ўзаро ҳамкорлиги туфайли газетанинг ҳар бир «Халқ контроли варақаси» ўқимишли ва таъсирли бўлиб чиқишига эришилмоқда.

Аммо, **Самарқанд область «Ленин йўли»** газетаси саҳифаларини кўздан кечириш шуни кўрсатадики, газета ижодий коллективи халқ контроли органлари фаолиятини ёритишдан иборат муҳим мавзуга етарли эътибор бермаётир. Газетада «Халқ контроли саҳифаси» мунтазам берилмайди. Материалларнинг савияси, ўқимишлилиги ҳамиша ҳам талаб даражасида эмас.

Газета ўтган йилнинг 3 мартида «Қуйи комитетларда» рубрикаси остида Иштихон район халқ контроли комитетининг «Правда» колхози халқ контроли группаси фаолиятини маъқуллагани ҳақидаги хабарни босиб чиқарди. Хабарда, жумладан: «Колхозда жами 135 назоратчи бўлса, бош группа атрофига уларнинг 127 нафари бирлашган... Назоратчилар лавозимдор шахслардан 16 нафарига жарима солдилар», — деб ёзилади. Район халқ контроли комитети қарорида эса, бу фактлар бутунлай бошқача талқин этилган. Унда колхоздаги 135 назоратчидан 127 нафари доимий топшириққа эга эканлиги таъкидланган. Бундан ташқари 135 та назоратчи бўлган жойда, газетада айтилганидек, «бош группа атрофига 127 нафарининг бирлашиши» ташкилий структурага мутлақо тўғри келмайди. Яна хабарда айтилганидек, халқ контроли группаси «жарима солиш» ҳуқуқига эга эмас. У «СССРда Халқ контроли тўғрисида Қонун» бўйича давлат интизоми ёки Совет Қонуни талаблари бузилганлигини аниқлаган тақдирда, айбдор шахсларга жамоат танбеҳи эълон қилади, айбдор ходимларни жавобгарликка тортиш тўғрисидаги масалаларни корхоналар, колхозлар, муассасалар, ташкилотларнинг маъмурияти ва жамоат ташкилотлари олдига қўяди. Шу билан бирга нуқсонга йўл қўйган мансабдор шахсларга пул начёт қилиш ва бошқа жавобгарлик тадбирларини қўллаш тўғрисида Халқ контроли комитетлари муҳокамасига таклифлар киритиш ҳуқуқига эгадир.

Шунингдек, ўтган йилнинг 23 июнь куни газета «Район комитетларида» рубрикаси остида Нурота ва Ургут район халқ контроли комитетлари қабул қилган қарорлар ҳақида хабар берар экан, айбдор шахсларга «ойлик маошлари миқдорида жарима солинги». деб ёзади. Бу хабар «СССРда Халқ контроли ҳақида Қонун» талабларига жавоб бермайди. Негаки, халқ контроли комитетлари «жарима» солмайдилар.

Тўғри, газета назоратчиларнинг иқтисод ва тежамкорлик, моддий ресурслар, қувватлардан оқилона фойдаланишга эришиш йўлидаги фаолиятини ёритмоқда. Лекин бу мавзудаги материаллар газета саҳифаларида жуда кам. Халқ контроли группалари ва постларининг ибратли ташаббуслари, уларнинг намунали тажрибаси тўғрисида ҳикоя қилувчи материаллар онда-сонда кўзга ташланиб қолади.

«Ленин йўли» газета редакцияси халқ контроли органлари серқирра фаолиятини ёритишда матбуот жанрларидан ҳамиша ҳам оқилона фойдаланаётир деб бўлмайди. Бу эса, табиийки, материаллар ўқимишлилигини оширишга салбий таъсир кўрсатмоқда.

Газетхонлар газетада бериб борилаётган «Халқ контроли саҳифаси»ни доимо диққат билан кузатиб борадилар, эълон қилинган материалларни қизиқиб ўқийдилар. Бу материалларнинг таъсирчанлигини ошириш катта масъулият талаб этади. Халқ контроли органлари фаолиятини, улар ўтказган текшириш натижаларини ўз вақтида ўқимишли, малакали ёритиш, газетхонлар билан савол-жавоблар уюштириш, давримиз учун актуал бўлган масалаларни оператив ёритиш матбуот олдида турган муҳим вазифалардан биридир, назорат иши ошкоралигини таъминлашнинг зарур шартидир.

Факт ва шарҳ

ЎЗБЕКИСТОН ССР АТЛАСИ

Республикамиз тарихида биринчи марта комплекс характерга эга бўлган ўқув ўлкашунослик асари — Ўзбекистон ССР атласи чоп этилди. Атлас В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг география факультети ҳамда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг география бўлими олим ва малакали картографлари томонидан Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ҳамкорлигида тузилди.

Ўқув қуролигина эмас, меҳнат қуроли ҳам бўлган географик карталар ҳар бир соҳа учун алоҳида-алоҳида тузилади. Биророта территориянинг табиий шароити, хўжалиги ва тарихини мукаммал ўрганиш учун эса жуда кўп карталар тузиладики, уларнинг систематик йиғиндиси географик атлас деб юритилади.

Ўзбекистон ССР атласидаги карталар одатдаги ўқув атласидагига нисбатан икки-тўрт марта йирик масштабда бўлганлиги туфайли ишлатиш учун қулайлиги, аниқлиги, кўп маълумот бериши билан ажралиб туради. Унда 37 та карта берилган. Махсус текст, рангли расм, диаграмма ва графиклар атлас мазмунини анча бойитади. Карталар 1979 йил маълумотлари асосида тузилган.

Атласни шартли равишда беш қисмдан иборат деса бўлади. Кириш қисмида карталар билан ишлашни осонлаштирадиган шартли белгилар, мундарижа, сўзбоши ва сиёсий-маъмурий карта берилган.

Республикамиз табиатига атласда катта ўрин берилган — унинг рельефи, қазилма бойлиги, геологияси (сейсмик районлаштириш билан), тупроғи, ўсимлиги, зоогеографияси, иқлими алоҳида-алоҳида тасвирланган. Бу карталар асосида ўлкамизнинг айрим табиат элементлари ёки улар комплекси ҳақида тўлиқ тушунча ҳосил қилиш, ўқувчилар билан қизиқарли машқлар ўтказиш мумкин. Табиатни муҳофаза қилиш картаси биринчи марта атласга киритилган бўлиб, ўз оригиналлиги, сермазмунлиги билан ажралиб туради.

Атласнинг учинчи қисмида республикамизнинг аҳолиси ва халқ хўжалик тармоқлари алоҳида-алоҳида қамраб олинган. Аҳоли зичлиги картасида шаҳарлар, аҳолининг сони, структураси ва миллий состави берилган. Халқ хўжалик тармоқларидан озиқ-овқат саноати, енгил саноат, деҳқончилик, чорвачилик ва транспорт кенг ёритилган.

Шуни таъкидлаб ўтиш керакки, атлас картографиясига биринчи марта республикамизнинг асосий бойлиги бўлган пахтачилик киритилган бўлиб, ундан асосий пахтачилик районлари, ҳосилдорлик, ялпи маҳсулот ҳақида маълумот олиш мумкин. Атласда берилган «Сув хўжалиги ва суғориш» картаси ўзининг қизиқарлилиги ва материалларининг бойлиги билан ажралиб туради. Сувдан фойдаланиш, келажакда суғорилиши мумкин бўлган ерлар алоҳида кўрсатилган. Илова сифатида республикамиздаги ирригация ва мелиорация каналлари, ишга туширилган вақти, узунлиги ва суғорадиган майдони ҳақида маълумотлар ҳам берилган, сув омборлари, уларнинг сув сиғими ҳам кўрсатилган. Халқ хўжалиги бўлими республикамизнинг «Иқтисодий картаси» билан тугалланади. Умумий иқтисодий картада асосий хўжалик тармоқлари, марказлари, уларнинг жойланиш хусусиятлари, динамикаси кўрсатилган.

Шуниси характерлики, атласда олий ва ўрта махсус мактабларимиз картаси берилиб, республикамизда халқ маорифи, олий ва ўрта таълимнинг ривожланиши кўрсатилган. Маданиятимиз ривожланишини кўрсатувчи «Кинотеатрлар, театрлар ва клублар», «Кутубхоналар» сингари махсус карталар ҳам тузилган.

Атласда иккита тарихий карта, Тошкент шаҳрининг схематик плани ва ўнинчи беш йилликнинг асосий қурилишлари карталари ҳам берилган. Кўпчиликни қизиқтирадиган «Туристик карта»нинг атлас саҳифаларидан жой олишини хайрли иш дейиш мумкин.

Ўзбекистон ССР атласи нашр этилиши республикамиз маданий ҳаётида, шубҳасиз, катта воқеадир. Жонажон ўлкамизнинг шу даврдаги ҳаққоний кўзгуси бўлмиш бу ғоят сермазмун картографик асар кенг оммага, айниқса ўрта мактаб ўқувчилари, техникум ва олий ўқув юртлари студентлари, ўқитувчилар, туристлар, пропагандистлар, хуллас, республикамиз табиати, хўжалиги ва маданияти билан қизиқувчи ҳамма кишилар учун муҳим амалий дастур бўлиб қолади.

А. ҲИСОМОВ,
Ўзбекистон ССР География жамиятининг вице-президенти, география фанлари кандидати, доцент.

ЧОРВАЧИЛИК—ЗАРБДОР ФРОНТ

ЮТУҚЛАР ОМИЛИ

Республикамиздаги илғор хўжаликлар қатори пойтахт областининг Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози съездлар йилини барча соҳалар бўйича қувончли меҳнат ютуқлари билан якунладилар. Чорвачилик бўйича эришилган муваффақиятлар айниқса салмоқли бўлди. Мухбиримиз К. Рихсиев хўжалик чорвадорлари ҳузурида бўлиб мўл, сифатли ва арзон чорва маҳсулоти тайёрлаш бўйича эришилган ютуқлар ва келгуси режалар ҳақида суҳбатлашди.

Турғун МИРЗАЕВ, колхоз раиси:

— Халқимиз фаровонлигини ошириш йўлида улуғ истиқбол режаларини белгилаб берган КПСС XXVI съездида ўртага ташланган озиқ-овқат программасини бажариш йўлидаги биринчи довондан ўтдик. Хўжалигимиз чорвадорлари эл-юрт дастурхонини мўл ва сифатли чорва маҳсулотлари билан мунтазам таъминлашдек эзгу ишга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшишди. Шаҳарлик биродарларимизга ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йилида пландаги 110 тонна ўрнига 172,2 тонна гўшт, 1800 тонна ўрнига 2145 тонна серқаймоқ сут етказиб бердик. Ҳар бир соғин сигирдан соғиб олинган сутнинг миқдори пландаги 4100 килограмм ўрнига 4270 килограммга етди. Гўштга топширилаётган ҳар бир қорамолнинг тирик вазни 460 килограммни ташкил этмоқда. Ҳар 100 бош сигирдан 85 тадан соғлом бузоқ олишга эришдик.

Биз бу ютуқларга жамоат чорвачилигини янада юксалтириш йўлида белгилаган барча тадбирларимизни тўла амалга оширишимиз, фермамизнинг моддий-техника базасини юксалтиришимиз, чорвадорларнинг турмуш даражасини юксалтириб, уларнинг баракали меҳнат қилишлари ва кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун барча зарур шарт-шароитларни муҳайё қилиб қўйганлигимиз орқали эришдик.

Ўтган йили қуриб битказилган чорвачилик комплексимизда барча жараёнлар асосан механизациялаштирилган. Янги, юқори унумли техника воситаларини ишлаб чиқаришга жорий этиш мутахассисларимизнинг доимо диққат-эътиборида. АД-100 маркали соғин аппаратларини қўллай бошлаганимиздан буён соғувчиларимизнинг меҳнат унумдорлиги кескин ортди. Натижада уларнинг қарамоғидаги соғин сигирлар сони ҳам кўпайди. Машъалларимиздан Мунаввар Исоқова 100 бош сигирдан мўлжалдагидан ҳам кўп сут соғиб, механизациянинг афзаллигини амалда кўрсатаётир. 1981 йилда 26 бош сигирдан мўл-кўл серқаймоқ сут соғишга эришган КПСС XXVI съездининг делегати Волида Мусаева эса бу йил 40 бош сигирни парваришлаб улкан муваффақиятга эришди. У йил давомида ҳар бир сигирдан ўртача 5850 килограммдан ошириб сифатли сут соғиб олди.

Колхозимизда юқорида айтиб ўтганимиздек мавжуд 550 бош соғин сигирнинг ҳар биридан ўртача 4270 килограммдан сут соғиб олинди. Бу рақам билан илғорлар кўрсаткичига разм соладиган бўлсак ҳали хўжалигимизда мўл ва арзон чорва маҳсулотлари етиштиришнинг талайгина резервлари мавжудлигини кўрамиз. Илғор соғувчилар 5—5,8 минг килограммдан ошириб сут соғиб олаётган бир пайтда айрим соғувчилар ўртача кўрсаткичдан ҳам паст натижаларга эришаётирлар. Шу сабабли мазкур резервларимиздан бири кадрлар малакасини ошириш, илғорлар иш тажрибасини кенг ёйиш ва бу илғор тажрибаларни кўпчиликнинг ёки барчанинг мулкига айлантиришдан иборат. Чорвадорларимизнинг, хусусан областимиз чорвадорларининг фахри, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мунаввар Исоқова ўзининг фидокорона меҳнати, кўп йиллик бой тажрибаси асосида ўзига хос мактаб яратган. Унинг соғин сигирларни парвариш қилиш усули ва улардан кўплаб сут соғиб олиш тажрибаси ёшларимиз учун ибрат бўлаётир.

Мунаввар ИСОҚОВА сут соғувчи:

— Кейинги йилларда чорвачилик соҳасида қандай ютуқларга эришаётган бўлсам буларнинг ҳаммаси механизация шарофатидан. Мен фермамизда қўл кучи ҳукмронлик қилганда 23 бош сигир соғардим. Ана шунча сигирни соғиш учун 3—4 соат тинмай ҳаракат қилиш лозим бўларди. Яхши ишлаган соғувчи ўша кезлари 3 минг килограмм атрофида сут соғиши мумкин эди. Менинг ҳам кўрсаткичим ана шу рақам атрофида бўлиб бу ўша даврда дуруст натижа ҳисобланарди. Кейинчалик колхозимизда янги, замонавий чорва комплекси қурилиб ишга туширилди. Барча жараёнлар механизациялаштирилди. Шу жумладан энг қийин ишлардан бири сигир соғиш ҳам агрегатлар зиммасига юклатилди. Ажойиб соғин агрегатлари бизнинг беминнат ёрдамчимизга айланди. Вақт ўтиши билан уларнинг кўплари янги, серунум агрегатлар билан алмаштирилди. Мен «Тандем» агрегати ўрнатилган кезлари боқимимдаги ҳар бир сигирдан 3811 килограммдан сут соғиб олиб, ўша давр учун энг яхши кўрсаткичга эришдим. Лекин, менда республика чорвачилик илмий тадқиқот институти «Красний водопад» экспериментал базасининг моҳир сут соғувчиси Анастасия Чудная билан учрашиш, унинг тажрибасидан баҳраманд бўлиш иштиёқи туғилди. Хўжалигимиз раҳбари Турғун ака илтимосимни инобатга олиб мени Чудная мактабига ўқишга юбордилар. Мен у ерда янада серунум соғин агрегатини кўрдим ва шу агрегат билан сигир соғишни ўргандим. Қайтиб келгач, раисимиз билан маслаҳатлашиб АД-100 соғин агрегатини сотиб олдик. Натижа кутилгандан ҳам зиёда бўлди. Сут тайёрлаш кескин ортди. Бундан ташқари қарамоғимиздаги сигирлар сонини янада кўпайтириш имкониятига эга бўлдик.

Мен айни кунларда 100 бош сигирни парвариш қиляпман. 1981 йил давомида ана шу сигирларнинг ҳар биридан 5700 килограммдан сут соғиб олдим.

Сут булоғини янада кўпайтиришнинг муҳим резервларидан бири сигирларни тўйимли рацион асосида тўғри озиқлантиришдан иборат. Мен қарамоғимдаги сигирларни 3 группага бўлиб парваришлайман. Биринчи группага биринчи марта туққан ёш сигирлар, иккинчи группага 3—4 марта туққан сигирлар, учинчи группага эса 5 тадан ортиқ туққан сигирлар киритилган. Биринчи группадаги сигирларга алоҳида диққат билан қарайман. Чунки биринчи маротаба сут бераётган сигирларни келажакда яхши соғин сигир бўлиши биз соғувчиларга боғлиқ. Учинчи группадаги нисбатан қари сигирларга ҳам қандай озуқани чиқитга чиқараётгани, қандай озуқани чиқитсиз яхши еяётганлигига қараб кучайтирилган рацион белгилаймиз. Ана шу тадбирларимизга тўла амал қилган ҳолда ишлаётганим туфайли айни кунларда ҳам ҳар бир сигирдан 14—15 килограммдан серқаймоқ сут соғиб олишга эришяпман.

Кўп сут соғиб олишнинг муҳим шартларидан яна бири сигирларни бир кишига доимо бириктириб қўйишдир. Агар шундай қилинса сигирлар ўз эгасига ўрганиб, ундан сутини аямайди. Лекин бу ўринда ўринбосарлар масаласини эсдан чиқармаслик лозим. Ҳар бир сут соғувчи бошқа шогирдларига касбининг сирларини пухта ўргатиши билан бир қаторда ўзи йўқлигида унинг ўрнини босадиган ўринбосар тайёрлаши керак.

Абдунаби ТЎЛАГАНОВ, бош зоотехник:

— Дарҳақиқат яхши, зотдор молларга эга бўлиб, етарли озуқа базаси бўлган хўжаликлар доимо юқори натижаларни қўлга киритишаётир. Биз ҳам колхозимиздаги мавжуд 1350 бош қорамолни таъминлашга етарли миқдорда ем-хашак жамғариб қўйганмиз. Ёз ва куз давомида 4250 тонна силос, 1600 тонна лавлаги, 100 тонна беда уни, 2915 тонна дағал хашак, 300 тонна сомон ва 2100 тонна сенаж тайёрладик. Бундан ташқари давлатга 300 тонна жўхори дони сотдик. Тайёрлаган озуқаларимизнинг ҳар бири усти ёпиқ жойларда, сифати бузилмаган ҳолда сақланмоқда. Озуқалар механизмлар ёрдамида майдаланиб, чиқитга чиқмайдиган қилиб берилмоқда.

Озуқа цехимиз бир кунда 20 тонна ширали маҳсулот ишлаб чиқаряпти. Энг асосийси шуки уни молларимиз иштаҳа билан ейишаётир. Бунинг боиси, цехда сомон, омихта ем, лавлаги майдаланиб аралаштирилади ва иссиқ буғ босими остида ишлов берилади. Натижада қисқа муддатда ширали ҳам тўйимли озуқа ҳосил бўлади. Аралашма дарҳол иссиқлигида молларга берилади.

Айни кунларда ҳар бир сигирдан соғиб олинаётган сут миқдори 13 килограммни, бўрдоқига боқилаётган молларнинг суткалик семириши 800—1000 граммни ташкил этаётир.

Колхозимизда асосан маҳаллий шароитда ўзининг маҳсулдорлиги билан донг таратган қора-ола зотли моллар парвариш этилаётир. Республикамизда шу зотга мансуб сигирларнинг ҳар биридан 6000 килограммдан ошириб сут соғиб олаётган ва бўрдоқига боқилаётган қорамолни 650—700 килограммга етказиб гўштга топшираётган чорвадорлар бор. Бахмал районида эса Санта Гертруда зотли буқаларнинг вазни 1,2 тоннагача етказилмоқда. Ана шу ютуқлар ва кўрсаткичлар биз чорвадорлар ишида ҳали талай резервлар мавжудлигини кўрсатиб турибди.

* * *

Колхоз чорвадорларининг ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилидаги муваффақиятлари барчани қувонтиради, албатта. Лекин уларнинг изланувчанлиги, ютуқлардан эсанкирамай янги марраларни кўзлаб ишлаш методлари алоҳида таҳсинга лойиқ. Илғор чорвадорлар 1982 йилни ҳам улкан зафарлар йилига айлантириш учун юксак парвозларга шайланиб туришибди.

«Узгоскомсельхозтехника» Янгийўл район ремонт устахонаси коллективи ҳайдов тракторлари ремонти бўйича 1981 йил планини муваффақиятли уддалади. Янги йил арафасида 700 та трактор сифатли ремонтдан чиқарилди. Айни кунларда ремонтчилар колхоз ва совхозлардан келтирилган техника воситаларини кўкламги дала ишларига тайёрлашда зарбдорларча меҳнат қилишаётир. Бу ишда моҳир слесарь И. Абибуллаев барчага ибрат бўлмоқда. Суратда: И. Абибуллаев иш устида.

В. Сироткин фотоси.

ХУШХАБАРЛАР

НАМАНГАН

Чуст районидаги еттита ўрта мактабнинг юқори синф ўқувчилари ишчи касбларини эгаллаш имкониятига эга бўлдилар. Бу ердаги Каркидон қишлоғида мактабларaро ўқув-ишлаб чиқариш комбинати очилди. Комбинат маҳаллий саноат корхоналари учун шофёрлар, тракторчилар, боғбонлар, шунингдек тўқувчи ва каштачиларни тайёрлаб чиқаради. Бу Наманган областида амал қилаётган 33-марказлаштирилган ўқув марказидир. Бу марказларда мактаб ўқувчиларидан қарийб йигирма минг киши ишчи касбларини ўрганадилар.

ТОШКЕНТ

Шаҳар планетарийсининг хизматчилари каникул кунларида Тошкент мактаб ўқувчиларини янги программа билан таништирмоқда. Бу ерда космик коинотни ўзлаштириш, космонавтика ривожи, Қуёш системасидаги планеталарни тадқиқ этиш тўғрисидаги лекциялар туркуми тайёрланди. Оммабоп лекциялар юлдузли осмонни, Ой, планеталар панорамасини, рангли диапозитивларни намойиш қилиш билан олиб борилади. Қуйи синф ўқувчилари учун «Кўп савол берадиган боланинг туши» ва «Бир томчи сув саргузаштлари» деб аталган лекторийларда борлиқ асослари тўғрисида, инсоннинг космосдаги фаолияти ҳақида болаларча формада ҳикоя қилинади.

ҚАШҚАДАРЁ

Ҳамид Олимжон номли Қарши педагогика институтидаги ишлаётган педагогик билимлар халқ университетида янги ҳарбий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш факультети очилди. Шаҳардаги мактабларнинг тўққизинчи синф ўқувчилари ва битирувчилари — факультет тингловчиларидир. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари улар ҳузурида лекциялар ўқидилар.

Қўриқ областида педагогик билимларни пропаганда қилишга катта эътибор берилмоқда. 162 халқ университетининг ўттизтасида тингловчилар педагогика асослари билан таништирилмоқда. Ёш авлодни тарбиялаш ишида ўқитувчиларга тажриба билан ўртоқлашишда кўмаклашмоқдалар.

БУХОРО

Олот районидаги Навоий номли колхознинг сут-товар фермасига янги йил бошларида худди ёз келгандек бўлди. Чорвадорлар январь ойининг дастлабки кунларидаёқ энг кўп сут соғиб олишга эришдилар. Бу ерда ҳар бир сигир йилнинг иссиқ вақтидаги каби бир кеча-кундузда 12—13 килограммдан маҳсулот бермоқда.

Ҳозир иссиқ, пухта ремонт қилинган биноларда етти юз бошдан кўп сигир боқилмоқда. Қулай микроиқлим сигирларнинг физиологик ҳолатига яхши таъсир қилмоқда. Оқсиллар ва витаминларнинг рационда тўғри тақсимланганлиги жониворларнинг маҳсулдорлигини оширишга ёрдам бермоқда.

Колхоз чорвадорлари ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йилида ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни 200—300 килограмм кўпайтиришга аҳд қилдилар. Улар «СССРнинг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори остида ишлаб белгиланган мақсад сари ишонч билан бормоқдалар. (ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАНИНГ БИР КУНИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ГДР ХИМИЯ САНОАТИ БАЙРОҚДОР КОРХОНАСИДА

БЕРЛИН. ГДР химия индустриясининг байроқдори — В. Ульбрихт номли «Лойна-Верке» комбинатининг коллективи 1981 йилда пландан ташқари 20 миллион маркаликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарди. Бу муваффақиятга айни бир вақтда электр энергия сарфини 5,8 процент камайтирган ҳолда эришилди.

Комбинат Совет Иттифоқидаги корхоналар билан самарали ҳамкорлик қилаётганлиги натижасида катта меҳнат ютуқларига эришди. ГДР ва Совет Иттифоқи мутахассислари биргаликда ишлаб чиққан юксак босимли полиэтилен тайёрлаш янги технологияси яратилганлиги ана шундай ҳамкорликнинг яққол намунаси бўлиб хизмат қила олади. Шу типдаги биринчи саноат қурилмаси Новополоцкдаги химия комбинатида муваффақиятли ишлаб турибди, иккинчи қурилма эса СССРнинг ёрдами билан «Лойна» комбинатида барпо этиб бўлинди.

СССР УЧУН ПЎЛАТ ҚУВУРЛАР

ПРАГА. Хомутов шаҳрининг қувур прокатчилари Совет Иттифоқидаги қурилишлар учун 1982 йил плани ҳисобидан пўлат қувурларнинг дастлабки бир неча ўнлаб тоннасини ортиб жўнатдилар.

Чехословакия беш йиллигининг иккинчи йилида бу ерда СССРдаги газопроводлар ва нефтепроводлар учун 185 минг тонна пўлат қувур, атом машинасозлиги корхоналари учун занглармайдиган пўлатдан беш минг тонна қувур ишлаб чиқарилади.

ВЬЕТНАМ КОНЧИЛАРИНИНГ РЕКОРДИ

ХАНОЙ. Хонгай кўмир ҳавзасидаги «Хату» карьерининг коллективи 1982 йилни меҳнат ғалабаси билан кутиб олди. Кончилар шахта ишлаб турган бутун давр мобайнида рекорд миқдорда 1 миллион 730 минг тоннадан кўпроқ кўмир қазиб чиқариб, давлат топшириғини анча ошириб бажардилар.

Вьетнам шахтёрлари меҳнатни ташкил этишнинг янги формалари, социалистик мусобақани аниқ-пухта ўтказиш, Совет Иттифоқи етказиб берган замонавий техникадан: қудратли экскаваторлар, юк автомобилларидан самарали фойдаланиш туфайли муваффақиятларга эришдилар. (ТАСС).

МУВАФФАҚИЯТЛИ ИҚТИСОДИЙ ҲАМКОРЛИК

«ГФР билан Совет Иттифоқининг социал ва сиёсий системаларидаги тафовутларга қарамай, улар ўртасидаги иқтисодий алоқалар муваффақиятли ривожланмоқда ва халқаро муносабат соҳасида жуда диққатга сазовор ҳодиса бўлиб турибди», — деб ёзади Ғарбий Германиянинг таниқли иқтисодчиси профессор Маттиас Шмитт «Ост-Вест коммерц» журнали саҳифаларида босилган мақоласида.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг ГФРга уч марта қилган визити, дейилади мақолада, иккала мамлакат ўртасидаги сиёсий муносабатларнигина эмас, шу билан бирга иқтисодий ҳамкорликни ҳам қарор топтириш ва ривожлантиришда энг муҳим босқичлар бўлди.

«Совет раҳбари Л. И. Брежневнинг яқинда Боннга қилган визити чоғида жаҳон сиёсатининг энг муҳим проблемалари, айниқса қурол-яроғлар устидан контроллик қилиш масалалари унинг ГФР раҳбарлари билан музокараларида, ҳеч сўзсиз, биринчи ўринда турди. Бироқ иқтисодий соҳага ҳам каттагина эътибор берилди, — деб таъкидлайди профессор М. Шмитт, — бу нарса қўшма ахборотнинг бир қанча қоидаларида ҳам ўз ифодасини топди. бу ахборотда иккала томоннинг манфаатларига мос бўлиб тушувчи иқтисодий ҳамкорлик қулай тарзда ривожланаётганлиги умуман давлатлар ўртасидаги муносабатларга ижобий таъсир ўтказаётганлиги ҳамда халқаро барқарорликка ва тинчликни мустаҳкамлашга кўмаклашиши мумкинлиги уқтириб ўтилди».

Л. И. Брежневнинг ГФРга визити арафасида газ қувурлари қуриш учун қувурлар, компрессорлар ва бошқа асбоб-ускуналар эвазига Сибирь табиий газини етказиб бериш тўғрисида тузилган Совет — Ғарбий Германия битими имзоланганлиги шу принципларнинг ажойиб конкрет ифодаси бўлди.

(ТАСС).

ҚАМОҚҚА ОЛИШЛАР ДАВОМ ЭТМОҚДА

Эронда мавжуд режим душманларини қамоққа олиш давом этмоқда. Эрон радиосининг хабар қилишича, кейинги ҳафта ичида Теҳронда «мужоҳидини халқ» ташкилотининг аъзолари ва тарафдорларидан 26 киши қамоққа олинган.

Кейинги икки ҳафта мобайнида Теҳрон ва Кережда «Роҳи коргар» ташкилотининг 12 аъзоси ҳам қамоққа олинган, шу ташкилот босмахонаси қўлга туширилган.

Решт ва Энзели шаҳарларида ҳукуматга қарши ташкилотларнинг 19 аъзоси қўлга олинган. Машҳадда «Пайкар» гуруҳининг 25 аъзоси қамоққа олинган. Матбуотнинг хабарларига кўра, кейинги беш ой мобайнида Эрон шаҳарларида юзлаб кишилар қамоққа олинган ва қатл этилган.

(ТАСС).

ҚЎПОЛ АРАЛАШУВ

ДЕҲЛИ, 5 январь. (ТАСС). Америка разведкасининг Ҳиндистон ички ишларига тинимсиз қўпол равишда аралашиб келаётганлигидан далолат берувчи янги фактлар жамоатчиликка ошкор бўлиб қолди. Ички ишлар министрлиги Р. Барутц деган кимсани мамлакатдан чиқариб юборишга қарор қилди. Ўзини миссионер деб атаб келган ана шу америкалик агент Ҳиндистондаги Трипура штати касалхоналаридан бирида ишлаб, трипуралик сепаратчилер билан мустаҳкам алоқа боғлаган. Шунингдек у полиция қидириб юрган экстремистларни касалхонага яширган ва чет элга жўнатиб турган.

ФОЙДА КЕТИДАН ҚУВИБ

НЬЮ-ЙОРК, 5 январь. (ТАСС). 1981 йилда Америка шахталаридаги бахтсиз ҳодисалар натижасида 150 га яқин кончи ҳалок бўлди. Бу — 1980 йилдагидан 13 процент кўп. Мазкур маълумотлар кон-руда саноатидаги хавфсизлик техникаси федерал комиссияси эълон қилган докладда келтирилган. Шахталарнинг ўпирилиб тушиши, машина-ускуналарнинг бузуқлиги, газ портлаши фалокатнинг асосий сабаби эканлиги докладда таъкидлаб ўтилган.

Америка кўмир саноати корхоналаридаги бахтсиз ҳодисалар фойда кетидан қувиб, шахталарда техника хавфсизлигининг энг оддий нормаларини таъминлашга зарур маблағни ажратмаётган кончилик корпорациялари ўзбошимчалигининг бевосита оқибатидир.

ПОЛЬШАДАГИ АҲВОЛГА ДОИР

ВАРШАВА, 4 январь. (ТАСС). Бугун Польшада янги йил байрамидан кейин биринчи тўлиқ иш куни бошланди. Пойтахт шаҳар маъмурияти вакилларининг хабар қилишларича, Варшавадаги барча саноат корхоналари, шунингдек муассасалар ишга киришган. Шаҳар транспорти нормал ишламоқда. «Варшава» ва Костюшко номли металлургия заводлари, «Польфа» комбинати, узлуксиз ишлаб чиқариш циклидаги бошқа корхоналар бир маромда ишлаб турибди. Шахтёрлар янги йилнинг биринчи куни 529 минг тонна кўмир қазиб чиқардилар, бу эса одатдаги меҳнат кунида қазиб чиқарилган кўмирдан ортиқдир. Электр станцияларининг ҳаммаси узлуксиз ишламоқда ва электр энергия етказиб беришда узилиш бўлаётгани йўқ. Давлат марказий диспетчерлик гидроузелининг хабарларига кўра, кейинги уч кун мобайнида мамлакатнинг электр энергияга бўлган эҳтиёжи тўлиқ таъминланиб турди. Бугун ўрта мактабларда йигирма кунлик танаффусдан сўнг биринчи марта машғулотлар бошланди.

ПАП агентлиги 1981 йилда Польшанинг социал-иқтисодий аҳволи тўғрисидаги ахборотни тарқатди. Дастлабки маълумотларга кўра, «Бирдамлик» ҳаракат бошлаган вақтдан буён ПХРнинг миллий даромади 1981 йилда 15 процент камайиб кетди. Халқ хўжалигининг барча саноат тармоқларида ривожланиш суръатлари пасайди. Иш ҳақи фонди салкам 25 процент ошган бир пайтда ички бозорга товарлар етказиб бериш қарийб 10 процент қисқарди.

Ахборотда қайд этиб ўтилганидек, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ёрдам бермаганида Польша 1981 йил мобайнида контрреволюциянинг қўпорувчилик ҳаракатлари билан баттар кучайган яна ҳам чуқур кризис ҳолатига тушиб қолган бўлур эди.

Давлат нарх комиссиясида айтишганидек, чуқур иқтисодий кризис шароитида ва бозорда парокандалик содир бўлган бир пайтда чакана нархларни қайта кўриб чиқиш ғоят зарур бўлиб қолди. Давлат комиссияси озиқ-овқат маҳсулотларининг, ёқилғи ва электр энергиянинг чакана нархларини ўзгартириш тўғрисидаги лойиҳани, шунингдек, нархлар оширилиши муносабати билан уни қоплаш учун пул тўлашга доир таклифларни ишлаб чиқиб, умумхалқ муҳокамасига тақдим этди.

Умумпольша ишчилар агентлиги ўз шарҳида таъкидлайдики, ҳозирги пайтда Польша экономикаси икки асосий проблема: мамлакат ичкарисида пул билан товарларнинг мувозанатини тиклаш ва Ғарб мамлакатларига қарзларни тўлаш зарурлигидан иборат проблемалар олдида турибди. 1981 йилда Польша халқ хўжалигида шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги иқтисодий алоқалар, шунингдек, ишлаб чиқариш билан бозор ўртасидаги алоқа бузилди.

Ҳарбий ҳолат кооперация алоқаларини тиклашга, ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлашга, хом ашё, материаллар, электр энергиясидан анча самарали фойдаланишга хизмат қилмоқда.

«Жолнеж вольности» газетаси АҚШ маъмуриятининг ПХРга нисбатан кўрган «чоралари» муносабати билан босиб чиқарган материалида қуйидагиларни қайд этади: бизга қийинлигини, биз ҳар хил қийинчиликларга қарши ҳали узоқ вақт курашишимизни ҳам биламиз. Аммо бу бизнинг проблемаларимиздир, шунинг учун ҳам уларни ўзимиз ҳал этишимиз керак. «Бирдамлик»нинг контрреволюцион гуруҳларининг экстремист бошлиқлари ҳокимиятни босиб олишга ҳозирлик кўраётган, социалистик тузумни ағдариб ташлаш йўлларини излаётган бир пайтда Америка президенти Польшанинг ички ишларига ҳаддан ташқари қизиқиб қараганлиги ҳеч кимни ажаблантирмади.

Р. Рейган, деб ёзади сўнгра газета, ана шу кишиларни ва уларнинг ишларини оддий бир сабабга кўра қўллаб-қувватлади. Р. Рейган ашаддий антикоммунист бўлиб, кўпгина мамлакатларда социализм қарор топганлиги, социалистик давлатлар ҳамдўстлиги эса халқаро майдонда тинчлик ва ҳамкорлик сиёсатини ўтказиб келаётганлиги унга ёқмаяпти. Р. Рейганнинг Польшага ва унинг проблемаларига нисбатан ўтказаётган сиёсати жаҳоншумул давлат учун муносиб эмас.

Мустақил студентлар иттифоқи деб аталган иттифоқ бошлиқларининг қўпорувчилик ишлари тўғрисидаги материал Польша телевиденнеси орқали кўрсатилди. Польша телевиденнеси мазкур иттифоқ Францияда «Культура» деб аталган контрреволюцион муҳожирлар ташкилоти билан қалин алоқада ҳаракат қилганлигини таъкидлайди. НАТОда тайёрланган ва ПХРда конституцияга қарши қўпорувчилик ишларини амалга оширишга қаратилган йўл-йўриқлар мазкур иттифоқ учун ҳам, шунингдек, Кос-Кор учун ҳам ўша ердан келиб турди.

— Озодлик нашидасини тотган афғон халқини енгиб бўлмайди!

Б. Жуков чизган расм.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ СОФИЯ. Ўтган йили Болгарияга олти миллиондан ортиқ турист келиб кетди. Улардан 230 мингдан зиёд турист Совет Иттифоқидан борган эди. Туризм соҳасида болгар — совет алоқалари тез суръатлар билан ривожланмоқда.

✦ ЛОНДОН. Инглизларнинг М. Тэтчер консерватив ҳукуматидан норозилиги ўсиб бормоқда. «Дейли стар» газетаси ўтказган жамоатчилик фикрини сўраб билиш натижалари ана шундан яққол далолат бериб турибди. Сўралган кишиларнинг кўпчилиги — 73 проценти консерваторлар кабинети ўтказаётган сиёсатни «маъқулламаётганликларини» айтишди.

✦ ҚОҲИРА. Миср президенти Х. Муборак Миср журналистлари ва олий ўқув юртлари ўқитувчиларидан бир группасини ўз ишларига қайта қабул қилиш тўғрисида фармойиш чиқарди. Матбуот, радио ва телевидение ходимларидан 30 киши, шунингдек университет профессорларидан 27 киши ўз вазифаларига қайтиб келмоқда. Улар собиқ президент Садат ўтган йил сентябрида мамлакатдаги оппозицияchi кучларга нисбатан амалга оширган жазо чоралари натижасида ўз ишларидан бўшатилган эди.

✦ НЬЮ-ЙОРК. Америка меҳнаткашларидан анча киши янги йилнинг дастлабки кунларида ишдан бўшатилди. Масалан, «Кайзер алюминум энд кемикл» корпорацияси Ғарбий Виржиния штатидаги ўз корхонасини ёпишини эълон қилди. Бу эса тахминан 400 кишини ишсиз қолдиради. «Юнион пасифик рейлроуд» компанияси ҳам айни шундай қарор қабул қилди. Бу компания ўз хизматчиларидан 644 кишини ишдан бўшатади.

✦ ЛИМА. 1982 йилда Перуда нарх-наво яна оша бошлади. «Диарио» газетасининг хабар беришича, асосий озиқ-овқат маҳсулотлари қарийб 20 процент, спиртли ва спиртсиз ичимликлар 30 процент қимматлашди. Электр-энергия, телефон тарифлари ҳам ошди. Бензин, ёнилғи-мойлаш материаллари ҳақининг ҳам яқин кунларда ошиши кутилади.

✦ ТОКИО. Жамоатчилик фикрини сўраб билишда қатнашган кишиларнинг қарийб 70 проценти Япония ҳарбий харажатларининг кўпайтирилишига ва милитаристик тайёргарликларнинг кенгайтирилишига қарши чиқди. Япониядаги энг йирик «Асахи» газетаси жамоатчилик фикрини сўраб билишни ўтказган эди.

(ТАСС).

КОНТРРЕВОЛЮЦИОНЕР МУРТАДЛАР АКТИВЛАШИБ ҚОЛДИ

Никарагуадаги контрреволюцион кучлар мамлакатдаги революцион жараёнга путур етказиш учун разил ҳаракатларни давом эттирмоқдалар. Миллий мудофаа министрлигининг вакили қуйидагиларни маълум қилди: контрреволюционерлар шайкаси Пеньяс-Бланкас поселкасида (Хинотега департаменти) халқ милицияси постига ҳужум қилди. Халқ милицияси босқинчиларга қатъий зарба берди.

Айни вақтда Сандиночи миллий озодлик фронтининг расмий органи «Баррикада» газетаси контрреволюционерлардан икки кишининг ҳукумат самолётини Майамига (АҚШ) олиб қочиб кетиш йўлида қилган уринишлари барбод бўлганлигини билдирди. Босқинчилар бир неча кишини гаровга олишга муваффақ бўлдилар ва экипажга қурол билан таҳдид этиб, уни парвоз қилишга, ўзларини Қўшма Штатларга олиб бориш учун мажбур қилишга уриндилар. Аммо қўриқчиларнинг қатъий ҳаракати натижасида контрреволюционерлар дарҳол қуролсизлантирилди.

Кўпгина сиёсий обзорчилар контрреволюционер муртадларнинг активлашиб қолганлиги кейинги вақтда Вашингтонда Никарагуага қарши ашаддий кампания ғоят кучайганлиги билан бир вақтга тўғри келганлигига эътиборни жалб этмоқдалар. Обзорчилар таъкидлаб ўтганидек, АҚШ давлат секретари Хейгнинг Никарагуа шаънига милитаристик руҳда қилаётган таҳдидлари Никарагуа революциясининг душманларини «илҳомлантирмоқда». Хейг «Ю. С. Ньюс энд уорлд рипорт» журналида босилган суҳбатида АҚШ ўз мақсадларига эришмоқ учун ҳар қандай чорани кўришга тайёр эканлигини дангал айтди.

Аммо Сандиночи миллий озодлик фронти ва революцион ҳукумат теварагига маҳкам жипслашган Никарагуа халқи революция ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётганлигини фактлар кўрсатиб турибди. Никарагуа халқи контрреволюция кирдикорларини сергаклик билан кузатиб, уларга қақшатқич зарба бериш учун ҳамиша шай бўлиб турибди. (ТАСС).

АХБОРОТ

ФАРҒОНА

ЭЛ ХИЗМАТИДА

Марғилонда яқиндагина қурилиб фойдаланишга топширилган уч қаватли «Наврўз» маиший хизмат кўрсатиш уйи ўз хизмати билан шаҳар аҳолисини мамнун этмоқда. Замонавий ускуналар билан мукаммал жиҳозланган бу янги муассасада алоҳида сартарошхона, аёллар ва эркаклар салонлари, фотография, овоз ёзиш студияси ва бошқа турли цехлар мавжуд. Маиший хизмат уйининг 80 кишидан иборат аҳил коллективи ҳамиша эл хизматида.

КИЧКИНТОЙЛАРГА СОВҒА

Ёзёвон районидаги қўриқ «Янгиобод» совхози тобора ободонлашиб бормоқда. Бу ерда яқинда яна бир бино қад кўтарди. Бу 90 ўринли болалар муассасасидир. Янги боғча «Ферганаводстрой» трестининг 2-механизациялашган кўчма колоннаси қурувчилари томонидан бунёд этилди.

ҲОВЛИ ТУЙЛАРИ

Ўзбекистон райони колхоз ва совхозларида кооператив усулида уй-жойлар қуришга алоҳида эътибор берилмоқда. Яқинда «Пахтақайнар» колхозида қатор оилалар янги қурилган уйларга кўчиб ўтиб, ҳовли тўйлари ўтказдилар. Ҳар бири тўрт хонали, каттагина ҳовлига эга бўлган, водопровод суви билан таъминланиб, марказий иситиш системасига уланган бу хил уй-жойлар ҳаммага манзур бўлмоқда. Райондаги «Ғаниобод», «Қўқон» совхозлари ва бошқа хўжаликларда қурилган ўнлаб кооператив уйлар ҳам фойдаланишга топширилди.

СТАНЦИЯ ИШГА ТУШДИ

Бағдод районидаги аксари қишлоқлар ҳамда посёлкалар аҳолисининг узоғи яқин бўлиб қолди. Яқинда район марказида 2000 номерли телефон станциясининг қурилиб ишга туширилиши район аҳолиси учун қулай шароитларни вужудга келтирди.

ГУЗАЛЛИК САЛОНИ

Йил сайин гўзал ва кўркам қиёфа касб этиб бораётган Яйпан шаҳрида яқинда яна бир муҳташам бино қурилиб, фойдаланишга топширилди. Пештоқига «Гўзаллик салони» деган сўзлар ёзиб қўйилган мазкур маиший хизмат кўрсатиш муассаси хизматидан бугунги кунда бутун шаҳар аҳолиси баҳраманд бўлмоқда. Қатор цех ҳамда бўлимларга эга бўлган «Гўзаллик салони» Шўрсув механизациялашган кўчма колоннаси қурувчилари томонидан қуриб берилди.

О. ҲАКИМОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбири.

Республикамиз бўйлаб

ИЛҒОР ЭКСКАВАТОРЧИ

«Хоразмводстрой» трестига қарашли Хива механизациялашган кўчма колонна экскаваторчиси Абдулла Маткаримов янги йилни меҳнатда катта ютуқлар билан кутиб олмоқда. У зиммасига олган 1 миллион 224 минг кубометр тупроқни қазиб, социалистик мажбуриятини бажарди. Моҳир экскаваторчи шу кунларда Хива районининг Фрунзе номли, Энгельс номли колхозлари территориясидан ўтувчи Пирнахос каналида қазиш ишларини олиб бормоқда. Ҳозир у 1982 йилнинг апрель ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. Абдулла ўтган йили ҳам тупроқ қазиш ишларида актив қатнашиб, кўчма колонна экскаваторчилари орасида таъсис этилган пешқадамлик вимпелини олишга сазовор бўлган эди. А. Маткаримовнинг ҳамкасбларидан О. Девонов, И. Салоевлар ҳам канал қазиш ишларида ундан қолишмай меҳнат қилишаётир.

И. ЭШЖОНОВ.

ЎРМОНШУНОС МУТАХАССИСЛАР ДИЁРИМИЗДА

Венгриядан келган ўрмоншунос мутахассислар яқинда Ўрта Осиё ўрмон хўжалиги илмий-текшириш институти илмий ходимлари қўлга киритаётган илм-фан ютуқлари билан яқиндан танишдилар. Сўнгра меҳмонлар республикамизнинг диққатга сазовор жойларига саёҳат қилдилар.

Бундай учрашувлар ўрмончилик фанини равнақ топтириб, янада юксак чўққиларга кўтарилишга ҳисса қўшади.

Л. МУҲСИМОВ.

ФАБРИКАНИНГ ЯНГИ ФИЛИАЛИ

Бувайда райони маркази — Янгиқўрғонда Фарғонадаги Дзержинский номли тўқимачилик комбинатининг филиали очилди. Фабрика қурилиши ўтган йили бошланган эди. Райондаги колхозлараро 44-механизациялашган кўчма колонна қурувчилари бунёд этган фабрика биносига 7 миллион 165 минг сўм маблағ сарфланди. Корхона бир йилда 3,5 минг тонна юқори сортли ип тайёрлайди. Янги фабрикани жиҳозлашда Москва, Ульяновск шаҳарларидан келган мутахассислар ҳам актив иштирок этишди. Фабрика цехларида жиҳозлаш ва созлаш ишлари ниҳоясига етказилмоқда.

О. ҲАСАНОВ.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ҚЎҒИРЧОҚ ИЗЛАБ

Қўғирчоқ изловчи илмий экспедиция Кахетиянинг олис қишлоқларидан Тбилисига қайтиб келди. Республика пионерлар ва ўқувчилар саройи ҳузуридаги қўғирчоқлар музейи ўлкашунослар, педагоглар, рассомлар, ўйинчоқ ясовчи усталарни шу экспедицияга юборди.

Улар нега айни Кахетияга юборилди? Чунки бу район Грузияда кўпдан бери ўйинчоқлар, шу жумладан қўғирчоқлар тайёрлаш билан ном чиқарган. Ҳатто қадимги одам масканларини қазиган археологлар ҳам бу ердан қўғирчоқ топганлар.

Экспедиция йиққан кўпгина қўғирчоқ ва ўйинчоқлар музей коллекциясини тўлдирди. Бу ерда минглаб ажойиб экспонатлар бор. Шуни айтиш кифояки, ҳаракатланадиган ўйинчоқларнинг ўзидан 1500 таси бор. Музейда дунёдаги турли халқлар қўғирчоқлари бурчаклари бор. Лекин стендларда манан, жужум, русудан миллий либосларини кийган Грузин қўғирчоқлари ҳаммадан кўп. Масалан хоҳишингизга кўра, стол устида йўрмалаб «Картули» рақсига тушадиган бир жуфт раққос, созандалар ансамбли ҳамманинг эътиборини жалб қилади. Томошабинлар қарсак чалганларида созандалар таъзим қиладилар.

Р. ДАВИДОВ, (ТАСС мухбири). ТБИЛИСИ.

Хазорасп район маркази аҳолиси қурувчилардан ажойиб янги йил совғаси олди. Бу янги магазин бўлиб, унга «Техника» деб ном берилди. Магазиндан хилма-хил моллар — енгил автомобиль ва мотоцикл, велосипед ва радиоприёмник, фотоаппарат ва спорт анжомларини харид қилиш мумкин. Суратда: «Техника» магазинининг ташқи кўриниши.

Қ. Отаев фотоси, (ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ ТЕАТРЛАРИДА

Алишер Навоий номидаги Наманган область музикали драма ва комедия театри яқинда ўзининг 50 йиллигини нишонлайди. Ижодий коллектив ана шу юбилей арафасида янги асарлар саҳналаштирди. Шулардан бири премьераси зўр муваффақият билан ўтган «Нурхон» спектаклидир. Атоқли драматург, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Комил Яшин қаламига мансуб машҳур пьесани театрнинг бош режиссёри М. Асқаров саҳналаштирди. Саҳна безакларини Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби М. Аббосов ишлаган. Спектаклдаги асосий ролларни Ўзбекистон ССР халқ артистлари Ҳ. Охунова, М. Мансуров, республикада хизмат кўрсатган артист М. Исомиддиновлар ижро этишмоқда.

Қ. МАЛИКОВ.

* * *

Абдулҳамид Мажидий номидаги Каттақўрғон драма театрининг репертуари «Донишманднинг ёшлиги» (Иззат Султон асари), «Тўнғич ўғил» (А. Вампилов) спектакллари билан бойиди. Биринчи асар Абу Али ибн Синонинг ёшлиги ҳақида ҳикоя қилади. Спектаклни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист З. Рўзиев саҳналаштирди. Буюк аллома ролини ёш, истеъдодли актёр У. Тиллаев ижро этаётир.

Театр айни кунларда А. Н. Островскийнинг машҳур «Момақалдироқ» асари устида иш олиб бормоқда.

М. ТОШЕВ.

ИЧКИЛИКБОЗЛИК—ИЛЛАТ

УМР ЗАВОЛИ

Инсон ҳамиша соғлом бўлишни, яхши ҳаёт кечиришни орзу қилади. Соғлом бўлиш аввало баракали меҳнат қилиш вақтида овқатланиш, дам олишга боғлиқ. Бироқ ичкиликбозлик иллатидан ҳоли бўлмаган кишининг соғлиги аста-секин ёмонлашиб бориши турган гап.

Алкоголизм — ичкиликбозлик энг хунук иллат. Иродаси бўш баъзи шахслар спиртли ичимликларни оз-оздан мунтазам ичиб юришлари натижасида унга тезда ўрганиб, ҳаётнинг бутун лаззати фақат ичкиликда деб ўйлайдиган бўлиб қоладилар. Қизиғи шундаки, бундай кишилар кўпинча алкоголизм касаллигига йўлиққанликларини ўзлари ҳам сезмайдилар.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотларига қараганда, ичкилик ичувчиларнинг беш проценти алкоголизм касаллигига дучор бўлар экан. Таркибида спирт бўлган ичимликлар хилма-хил: Арақ, коньяк, ром, вино, пиво. Мусалласларнинг бари қандай йўл билан тайёрланмасин, улар таркибида тоза спиртдан ташқари бир қанча заҳарли моддалар ҳам бўлади. Пиридин, сивуш мойлари ва фуроллар вино спиртига нисбатан 19—33 марта заҳарли бўлиб, булар айниқса, самогон, мусалласда кўпроқ учрайди.

Текширишлар шуни кўрсатдики, юз грамм спиртли ичимлик соғлом кишининг бош мия иш фаолиятини бирдан ўзгартириб юборар экан. Жумладан, оддий ҳаракат реакцияси бир қултум ичимлик ичилгандан сўнг тўрт-беш кун давомида пасайиб кетганлиги аниқланган. Психоневрологик диспансерларга мурожаат қилувчиларнинг кўпи алкоголизм касалигига мубтало бўлганлар ҳисобланади. Алкоголизм натижасида миянинг иш қобилияти аста-секин пасаяди, фикрлаш, бирор муҳим масалани ечиш қийинлашади. Кейинчалик сержаҳллик, уйқунинг бузилиши, бошқаларга ва ҳатто ўзига ишонмаслик, умумий ҳолсизлик аломатлари сезилади. Касалликнинг олди олинмаса, асаб системасининг тўла бузилиши, психиканинг ўзгариши — психоз хасталиги пайдо бўлади. Олимларнинг таъбирича, спирт асаб томирининг заҳаридир. Шунинг учун ҳам улуғ мутафаккир Афлотун ўз даврида «мастлик — ихтиёрий жиннилик» деган эди.

Алкоголизмга учраган кишиларда ошқозон ва жигар фаолияти ҳам ўзгаради. «Иштаҳа» учун истеъмол қилинган ичкилик ошқозон шиллиқ пардаларини қитиқлаб, аввал бир оз иштаҳа очгандек бўлади, бундай ҳолатнинг сурункали давом этиши кишини кейинчалик гастрит касаллигига дучор қилади. Натижада қоринда оғриқ, кўнгил айниш, иштаҳанинг йўқолиши пайдо бўлади. Ичкиликбозлик давом этаверса, гастрит ошқозон яраси ва ҳатто рак касаллигига айланиши мумкин.

Франциялик таниқли олим Лаэннек XIX асрда алкоголизмдан ҳалок бўлган солдатнинг жасадини ўрганиб, унинг жигари уч марта кичрайганлигини, қаттиқлашганлигини аниқлаган ва уни жигар циррози деб атаганди. Ичкилик натижасида жигарнинг яллиғланиши, унинг аввал катталашиб, сўнг кичрайиши — цирроз хасталиги кейинги пайтда тез-тез учраб турибди. Юрак-қон-томир ва гипертония касалликлари билан оғриган кишиларнинг кўпи алкоголизмга дучор бўлгани аниқланган. Бундан ташқари алкоголизм миокардиодистрофия, кардиосклероз касалликларига ҳам сабабчи бўлади.

Ҳозирги пайтда ичкиликбозлик транспорт ҳайдовчиларига жуда катта зарар келтирмоқда. 1975 йилда француз врачларининг Парижда бўлган йиғилишида ичкилик автомобиль ҳайдовчиларнинг биринчи душманидир, деган хулосага келинди. Ҳақиқатан автомобиль фалокатининг 19 проценти ҳайдовчиларнинг маст ҳолда рулга ўтирганлиги натижасида содир бўлмоқда.

Киши арақхўр бўлиб туғилмайди. Аёллар ҳомиладорлик вақтида алкогол ичимликлари ичса, 50 процент ҳолда ақли заиф болалар, 30 процент ҳолларда эса бола қулоғи оғир, туғма юрак ўйноғи ва бошқа камчиликлар билан туғилади.

Ҳозир алкоголизмнинг олдини олиш ва унга қарши кураш чоралари кўп мамлакатларда кенг кўламда олиб борилмоқда. Жумладан, бу соҳада бизда қатор тадбирлар амалга ошириляптики, бу халқ соғлиғини сақлаш ва фаровонликни оширишда катта аҳамиятга эга. Ичкиликбозлик — оғир касаллик, лекин ундан қутулиш мумкин. Бунинг учун махсус даволаш муассасалари, диспансерлар, касалхона, санаторий ва курортлар мавжуд, махсус врачлар ёрдам беришади. Бундан ташқари наркологик диспансерлар, завод, фабрика ва қурилишлардаги наркологик кабинетлар кишиларнинг ичкилик балосидан қутулишида катта роль ўйнамоқда. Республикамиз пойтахтининг Луначарское шоссесида очилган шаҳар наркологик диспансери ҳам бу борада самарали ишлар қилмоқда. Диспансерда даволанганларнинг 60—65 проценти алкоголизм дардидан умрбод фориғ бўлмоқдалар. Ҳозирги замон медицинаси алкоголизмни даволайдиган энг яхши дориларга эга. Антабус, темпозил, апоморфин, эметин, чабрец каби дори-дармонлар ҳамда гипноз билан даволаш яхши натижалар бермоқда.

Совет кишисининг турмуши фаровон, янада гўзал, умри узоқ бўлиши учун партия ва ҳукуматимиз барча шароитни яратиб бермоқда, касалликларни камайтириш, уларни келтириб чиқарувчи сабабларни аниқлаш ҳамда бартараф этиш йўлида тинмай ғамхўрлик кўрсатмоқда. Чунки буюк бунёдкорликлар даврида ичкиликбозликка ўрин бўлмаслиги лозим.

И. ФАТХУЛЛАЕВ, Тошкент шаҳар ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг бош терапевти, профессор.

ЎТМИШ САДОЛАРИ

ҚИММАТЛИ ТОПИЛМАЛАР

✦ Америкалик олимлар Испаниянинг Сантендер шаҳри яқинида археологик қазишмалар олиб бораётганларида жуда қадимги — тош асрининг ибодатхонасини топдилар. Археологлар ғордан тош меҳроб билан ғалати бир ҳайкални топдилар. Бу ҳайкалнинг бир палласи одам юзини тасвирлаган бўлса, иккинчи палласи ҳайвон бошини тасвирлаган. Қазишмалар чоғида уй-рўзғор ашёлари, қуроллар ҳам чиқди.

✦ Қоҳиранинг Айншамс районида қазишмалар олиб бораётган археологлар қизиқарли кашфиёт қилдилар. Улар бундан уч минг йил чамаси аввал Мисрда ҳукмронлик қилган Рамсес IX сулоласига мансуб Фиръавннинг ўғилларидан бири —шаҳзода Намбаатра ибодатхонасини очдилар. Беш метр чуқурликда ибодатхона эшигининг яхши сақланиб қолган парчалари топилди. Унда қадимги Миср ҳукмдори ҳаётидан лавҳалар тасвирланган.

Битиклари бўлган устун, кўпдан-кўп турли безак буюмлар ҳам топилди.

✦ Тамилнаду штатидаги ҳинди балиқчиларининг тўрларига тилла илинди. Улар дарё тубидан бир кўзача кўтариб олдилар. Унинг ичидан улуғ мўғуллар сулоласи ҳукмронлиги даврида зарб этилган каттакичик 108та тилла танга чиқди. Тангалар штат маъмурларига топширилди.

Ҳиндистоннинг Читрадурга шаҳри (Карнатака штати) яқинидаги тоғларда тош асрининг одами қолга чизган 30га яқин расм топилди. Палахса қояларда ва ғорларнинг деворларига ов манзаралари, одамлар, ёввойи ҳайвонлар тасвирланган.

✦ Лима давлат археология ва антропология музейидан инклар давлати даврига мансуб 34 тилла ва кумуш буюм ўғирлаб кетилди. Булар орасида бриллиантлар қадалган маросим олтин пичоғи ҳам бор.

Мутахассисларнинг чамаларига кўра ўғирланган экспонатларнинг қиймати 5 миллион долларга боради. Расмий маълумотларга кўра бултурнинг ўзидагина Перу музейлари ва черковларидан 5 мингтадан кўп санъат асарлари ўғирлаб кетилган. (ТАСС)

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ!

1966 ЙИЛГИ 3 %ли ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛАР ЗАЕМИ 124-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 1981 йил 30 декабрда Москва шаҳрида бўлиб ўтди.

ЗАЕМНИНГ ҲАММА БИР ЮЗ БИР РАЗРЯДИДАГИ СЕРИЯ ВА ОБЛИГАЦИЯЛАРНИНГ ҚУЙИДАГИ НОМЕРЛАРИГА ЮТУҚЛАР ЧИҚДИ.

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
100416	05*)	500	129657	16*)	500	166938	1—50	40
101961	1—50	40	130357	15*)	500	167303	36*)	500
102184	1—50	100	130362	20*)	500	168136	1—50	40
102673	24*)	500	130934	06*)	500	168549	1—50	40
103620	43*)	500	131603	1—50	100	168852	1—50	40
104084	24*)	500	131889	17*)	500	169178	32*)	500
104486	31*)	1000	132507	08*)	500	171997	08*)	500
105570	03*)	500	133392	36*)	500	175222	14*)	1000
105879	26*)	500	134399	1—50	40	175310	1—50	40
106289	30*)	500	134624	1—50	40	176436	09*)	500
106574	17*)	2500	135066	05*)	1000	176608	13*)	500
106732	03*)	500	135233	1—50	40	176988	17*)	500
106980	01*)	500	135565	1—50	100	177276	18*)	500
108063	1—50	40	136811	16*)	500	177937	10*)	500
108455	42*)	500	137092	1—50	100	178707	1—50	40
109084	1—50	40	137555	12*)	500	178714	1—50	40
110038	30*)	500	137736	02*)	500	178885	07*)	500
110311	24*)	500	138700	43*)	500	178998	26*)	500
110686	1—50	40	139460	05*)	500	180830	31*)	500
110897	49*)	500	142232	16*)	500	181737	50*)	500
110933	14*)	500	143809	17*)	500	181949	37*)	500
111282	1—50	100	144228	24*)	500	182191	1—50	40
111491	15*)	1000	144439	1—50	40	182214	20*)	1000
111840	37*)	500	144520	50*)	500	182384	18*)	1000
111882	03*)	1000	144605	49*)	1000	182591	22*)	500
112077	48*)	500	145027	26*)	500	182631	1—50	40
112116	09*)	500	145461	15*)	500	183510	43*)	1000
112810	05*)	500	145463	04*)	500	183693	32*)	500
112813	46*)	1000	145896	22*)	500	184132	47*)	500
112851	1—50	40	145918	1—50	100	184726	1—50	40
113109	1—50	40	147193	16*)	500	185068	33*)	500
113422	1—50	40	147229	43*)	500	185302	21*)	2500
114038	01*)	1000	147344	50*)	1000	185963	43*)	1000
114581	1—50	40	148500	09*)	500	186866	48*)	500
114971	41*)	500	149250	11*)	500	187122	1—50	100
115471	1—50	40	149336	40*)	500	187631	34*)	500
115897	38*)	1000	151853	24*)	500	187752	18*)	5000
116643	18*)	5000	152587	39*)	500	188099	09*)	500
117269	1—50	40	153098	37*)	500	188375	1—50	40
117839	12*)	500	153914	28*)	1000	188885	05*)	500
118579	45*)	500	154044	27*)	2500	188944	18*)	500
120339	17*)	500	154045	34*)	500	190097	1—50	40
120796	1—50	40	154412	19*)	500	190111	37*)	500
120800	49*)	500	154619	50*)	1000	190828	17*)	500
121235	05*)	500	154813	05*)	500	191136	28*)	1000
122019	48*)	1000	154947	1—50	100	191177	31*)	500
122169	1—50	100	155445	14*)	500	191243	1—50	100
122740	09*)	500	155861	1—50	40	192008	1—50	40
123089	1—50	40	155881	33*)	500	192820	39*)	500
123445	47*)	2500	156081	31*)	500	192883	05*)	500
123742	1—50	40	156562	33*)	500	193662	36*)	500
124100	48*)	500	157774	13*)	500	194252	1—50	100
125146	1—50	100	157839	09*)	500	194662	50*)	500
125281	46*)	1000	157890	41*)	500	194748	11*)	500
125319	25*)	500	158507	18*)	500	194960	1—50	100
125607	12*)	500	158588	43*)	1000	195511	18*)	500
126095	1—50	100	160319	25*)	500	195967	43*)	500
126268	16*)	500	161064	1—50	40	196367	28*)	2500
126293	07*)	500	161069	03*)	500	197941	1—50	40
126338	20*)	500	162217	1—50	40	198118	1—50	100
126339	36*)	500	164428	1—50	40	198786	20*)	500
128417	1—50	40	165069	43*)	500	199753	41*)	500
128833	1—50	40	165257	12*)	500			

*) Шу сериядаги облигацияларнинг қолган 49 номерига 40 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда йигирма сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

Ўн сўмлик облигацияларга ютуқларнинг ярми тўланади.

Ютуқ суммасига облигация қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Ўзбекистон ССРдаги омонат кассалари газетанинг янги сони келганидан сўнг ютуқларни шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказиш бўйича комиссиянинг раиси — халқ депутатлари Москва шаҳар Советский район Совети ижроия комитетининг раиси Н. А. Беляев.

Комиссия масъул секретари — Л. П. Есина.

Тошкент область Тошкент районидаги 68-ҚИШЛОҚ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ 1981-1982 ўқув йили учун 8—10 синфни битирган йигит ва қизлардан асаларичилик ихтисоси бўйича қўшимча

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқувчилар стипендия, уч маҳал иссиқ овқат, ётоқхона ва кийим-кечак билан таъминланадилар.

Ўқиш даври узлуксиз иш стажига қўшиб ҳисобланади. Билим юртини имтиёзли тамомлаган ҳар бир йигит-қиз олий ўқув юртларига конкурссиз кириб ўқиш ҳуқуқига эгадирлар.

Билим юртида ўрта таълимни давом эттиришга имконият бўлиб кечки ишчи ёшлар мактабининг 9—10 ва 11-синфлари мавжуддир.

Колхоз ёки совхоздан йўлланма билан келганлар ўз жойларига ишга юбориладилар.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни қабул комиссиясига топширишлари керак: директор номига ариза, таржимаи ҳоли, 8 ёки 10-синфни битирганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки аттестат, туғилганлик тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан справка, 8 та расм 3х4 см. ҳажмда, соғлиғи ҳақида справка.

Билим юрти адреси: Тошкент область, Тошкент райони, А. Абдураҳмонов номли совхоз.

Билим юртига Келес автостанциясидан 292-автобусда охирги бекатигача борилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг М. Т. ЎРОЗБОЕВ НОМИДАГИ МЕХАНИКА ВА ИНШООТЛАРНИНГ СЕЙСМИК МУСТАҲКАМЛИГИ ИНСТИТУТИ лабораториялар бўйича ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

порошокли қопламалар ва материалларнинг физик-механик хоссалари тадқиқоти мудири;

катта илмий ходимлар: порошокли қопламалар ва материалларнинг физик-механик хоссалари тадқиқоти (бир ўрин ва ярим ставкага фан доктори), пахта териш аппаратлари назарияси, аэродинамика.

КОНКУРС МУДДАТИ — 28 ЯНВАРГАЧА.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, Г-143, Академиклар шаҳарчаси (17, 1-автобуслар; 13, 22-трамвайлар, 17, 18-троллейбусларнинг «Академиклар шаҳарчаси» бекати).

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/I да **Келинлар қўзғолони** (12.00), **Оқ танлилар** (16.00). 7, 8/I да **Абу Али ибн Сино** (12.00), **Оқ танлилар** (16.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 6/I да **Олифта**, 7/I да **Тўйдан олдин томоша**, 8/I да **Дилафрузга тўрт ошиқ**.

Ўзбекистон касаба союзларининг республика Совети аппарати раҳбарлиги, партия ва касаба союз ташкилотлари Ўзсовпрофнинг масъул ходими Қ. Тожибоевга онаси

Сония ТУРДИҚУЛОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СПОРТ

ЯШИЛ МАЙДОНЛАРДА

● ФУТБОЛ. Совет терма командаси жаҳон чемпионатининг финал ўйинларига тайёргарлик кўришни бошлаб юборди. Футболчиларимиз куни кеча жаҳон чемпионати ўйинлари ўтказиладиган Испанияга йўл олишди. Чарм тўп усталари бу ерда бир неча ўртоклик учрашувида куч синашадилар. СССР терма командасининг катта тренери К. Бесков ҳозирча 18 ўйинчини чемпионатга ҳозирламоқда. Испанияга жўнаб кетган футболчилар орасида Р. Дасаев, В. Чанов, М. Чивадзе, С. Шевцов, А. Демьяненко, В. Бессонов, Л. Буряк, В. Дараселия, Р. Шенгелия, Д. Кипиани, В. Гуцаев, О. Блохин, Ю. Гаврилов ва бошқалар бор.

● ЧИМ ХОККЕЙ. Бомбей шаҳрида жаҳон чемпионати ўйинлари тобора қизғин тус олмоқда. 12 команда икки группага бўлинган ҳолда саралаш учрашувларини ўтказмоқда. Совет терма командаси бугунгача учта учрашув ўтказиб, бир очко билан ўз группасида тўртинчи ўринни эгаллаб турибди. Вакилларимиз бугунгача Австралия, Англия, ва Ҳиндистон командалари билан куч синашдилар. Группаларда ўтказилган учинчи тур ўйинлардан кейин командаларнинг мавқеи қуйидагича бўлди:

«А» группа

	Ю	Д	М	Т	О
Покистон	3	0	0	22-5	6
ГФР	3	0	0	9-4	6
Польша	2	0	1	6-6	4
Янги Зеландия	1	0	2	6-14	2
Испания	0	0	3	1-7	0
Аргентина	0	0	3	2-10	0

«Б» группа

	Ю	Д	М	Т	О
Голландия	3	0	0	13-6	6
Австралия	3	0	0	8-2	6
Ҳиндистон	2	0	1	16-8	4
СССР	0	1	2	5-11	1
Англия	0	1	2	3-9	1
Малайзия	0	0	3	3-12	0

ЧИГИТ «ЧОПОН» ЕЧАДИ

Пахта саноати марказий илмий-тадқиқот институтида чигитнинг тук ва калта тола билан қай даражада қопланганлигини аниқлашнинг янги методи яратилди. Бу метод тукли чигитга махсус камерада газсимон водород хлорид билан ишлов беришга асосланади. Бунда чигитнинг ишлов беришдан олдинги ва кейинги оғирлиги таққослаб кўрилади. Муайян температурада ўн минутча ишлов бериш натижасида чигит туксизланади.

Институт техник кўрсатмалари асосида Бутуниттифоқ «Агроприбор» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг Симферополь филиалида чигит туксизлагич яратилди. Янгилик мамлакат пахта тозалаш саноати корхоналарига тавсия этилди. (ТАСС).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.45 — Концерт. 10.45 — Болалар учун фильм. 11.25 — Киносаёҳатчилар клуби. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Кинопрограмма. 16.00 — Горничлар, наердасиз! 16.45 —Концерт. 17.00 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 17.45 — Павел аралашяпти. Бадиий фильм 3 ва 4-сериялар. 18.45 —Врач суҳбати. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Экономика тежамли бўлиши керак. 19.45 — Концерт. 20.20 — Олам кинокамера кўзгусида. 21.30 — Время. 22.00 — Концерт. 23.10 — Дунё воқеалари. 23.25 — Поэзия.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 —Ҳужжатли фильм. 9.40 — Мақсад. Бадиий фильм. 1-серия. 10.45 — Цирк санъати. 11.15 — Р. Стивенсон. Ҳаёти ва ижоди. 12.15 — Айгалек ансамблининг чиқиши. 12.40 — Звездочёт. 13.25 —Қадимий рус романслари. 14.00 — Болалар учун фильм. 15.20 — Концерт. 16.00 — Фильм-концерт. 16.50 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Концерт. 19.05 — Санъат усталари. О. Андровская. 20.15 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.30 — Фильм-концерт. 21.10 — Ҳужжатли фильм. 21.30 —Время. 22.00 — Футбол. Халқаро турнир. Болгария — СССР-1.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Мультфильм. 11.50 — Фильм-концерт. 12.20 — Степан хотиралари. Бадиий фильм. 18.05 — Умид стартлари. 18.40 — Шоирлар — болаларга. 19.10— КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга! 19.30 — Ахборот. 19.45 — Фильм-концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.00 —Халқаро аҳвол кундалиги. 22.15 — Ўлик мавсум. Бадиий фильм. 2-серия.

ТОШКЕНТ-II. 18.15 — Телефильм. 18.30 — Бунёдкорлик уфқлари. 19.00 — Химия. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Математика. 21.20 — Телефильм. 21.30 — Москва — II.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Лирик концерт. 9.30 — Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар 11.15 — КПСС XXVI съезди ривожланган социализмнинг иқтисодий сиёсати ҳақида. 11.25 — Ёшлар учун концерт. 12.10 — Узбекистан индустриальный. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 19.25 — Чанг тароналари. 21.00 — Шеърият кечаси. 21.20 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.30 — Концерт. 23.15 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04; редактор ўринбосарлари — 33-06-83, 32-55-04, 33-44-55, 32-55-05; масъул секретарь — 33-79-14, 32-53-05; секретариат — 33-72-83, 32-53-06, 32-54-11; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19; марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; коммунистик тарбия — 32-54-29; халқаро ҳаёт — 32-54-14; саноат, транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09; қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-38, 32-54-35, 32-55-16; совет қурилиши — 32-57-20, 32-54-18; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-35-53, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22, стенографистка — 33-73-43; 32-54-05; жамоатчилик қабулхонаси — 32-54-16; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚКАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 6-48-35; Сирдарё — 2-05-27; Сурхондарё — 3-92-36; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-70-78; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 2-31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94; Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02709. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. — 4. 10